

TOIMINTAKERTOMUS
JA TILINPÄÄTÖS
1996

**Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry**

**TOIMINTAKERTOMUS
JA TILINPÄÄTÖS
1996**

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Siltasaarencatu 3 A, PL 157, 00531 HELSINKI
Puhelin (09) 772 11
Telekopio (09) 7721 447

Toimitus
Auli Alander
Tekstin valmistus
Leila Hartonen
Monistus
Irmeli Kivivuori

ISBN 951-714-181-5
ISSN 0786-2288

Helsinki 1997

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

SISÄLLYS

YLEISKATSAUS

HALLINTOELINTEN KOKOUKSET

SAK:N EDUSTAJAKOKOUS

SAK:N VALTUUSTO

SAK:N HALLITUS

YHTEISKUNTAPOLIITTINEN OSASTO

YLEINEN TALOUSPOLITIikka

SOSIAALIPOLIITTikka

KANSAINVÄLINEN TALOUSYHTEISTYÖ

TUTKIMUS- JA SELVITYSTYÖ

TYÖ YMPÄRISTÖOSASTON TOIMINTA

TYÖELÄMÄN KEHITTÄMINEN

TYÖLAIT

8

KESKUSJÄRJESTÖSOPIMUKSET

9

OSALLISTUMISJÄRJESTELMÄT

9

TYÖSUOJELU- JA TYÖTERVEYSHUOLTO

9

TYÖELÄMÄN TUTKIMUS

10

TEKNOLOGIA JA TUOTTAVUUS

11

TASA-ARVO

12

KANSAINVÄLISEN OSASTON TOIMINTA

12

KANSAINVÄLINEN EDUNVALVONTA

12

SAK OSANA MAAILMAN AY-UIKETTÄ

13

INTEGRAATIOTOLmiKKA

13

LÄHIALUEYHTEISTYÖ

14

MUU KANSAINVÄLINEN EDUNVALVONTA

14

JÄSENPALVELUOSASTON TOIMINTA

16

VIESTINTÄ

16

JÄRJESTÖTEHTÄVÄT

18

SISÄINEN KOULUTUS

20

SAK:N KEHITTÄMISKESKUS

22

TASA-ARVOKOULUTUS

22

TUTKIMUSTOIMINTA

22

PALKKATYÖLÄINEN

22

LÖNTAGAREN

23

PALKANSAAJAKESKUSJÄRJESTÖJEN YHTEISTYÖ

24

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS
1996

TALOUS- JA SISÄISTEN PALVELUJEN OSASTON TOIMINTA	24
TALOUSASIAT	24
TOIMISTOPALVELUT	40
TIETOHALLINTO	40
HENKILÖSTÖ	41
HALLINTOELIMET	43
VALTUUSTO	43
SAK:N HALLITUKSEN JÄSENET	46
TILINTARKASTAJAT	47
SAK:N JOHTORYHMÄ	47
JÄSENYYDET JA OSAKKUDET	50
ANNETUT LAUSUNNOT	50
ALLMÄN ÖVERSIKT	54
SVENSKSPRÅKIGA SEKRETARIATET	55
LÖNTAGAREN	55

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

YLEISKATSAUS

Vuosi 1996 oli SAK:n 15. edustajakokousvuosi. Kokoukseen valmistautuminen oli alkuvuoden toiminnan tärkeä painopistealue. Työaikalain ja työttömyysturvan kokonaisuudistus olivat edunvalvonnan vaatvimmat tehtävät ja ajoittuivat nekin kevääseen edustajakokouksen valmistelujen kanssa.

Työttömyysturvan kokonaisuudistus aloitettiin kolmikantaisesti neuvotellen, mutta työnantajapuolen tulosopimusta suuremmat leikkausvaatimukset ajoivat neuvottelut pian umpikujaan. SAK jatkoi neuvotteluja maan hallituksen kanssa, mutta hallituksen huhtikuussa tekemiä tulosopimusta rikkovia työttömyysturvan ylisuuria leikkauspäätöksiä ei voitu hyväksyä. Tulosopimuksen sitoumusten kunnioittamiseksi SAK ja STTK jättivät työtaistelu-uhkauksen hallituksen päätösten muuttamiseksi. Lakkouhan alla hallitus teki uuden esityksen työttömyysturvan kokonaisuudistukseksi. Se ei ollut aivan SAK:n tavoitteen mukainen, mutta työttömyysturvan rahoitusta koskeva muutos ja koulutusvakuutusjärjestelmän luominen mahdollistivat sen hyväksymisen.

Merkittävä tavoite edunvalvontatyössä oli lyhytaikaisissa tai muutoin epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien aseman parantaminen. Vuosien sinnikäs työ tuotti syksyllä tulosta, kun työmarkkinajärjestöt ja TEL-yhtiöt pääsivät sopimukseen uudistuksen toteuttamisesta ja alle kuukauden mittaisissa työsuhteissa olevien eläkevakuuttamisesta osana laajempaa TEL-järjestelmän remonttia. Samassa yhteydessä käynnistyi myös epätyypillistä työtä koskevien työlakien muutostyö.

Työelämää koskevan keskustelun kohteena olivat erityisesti työn jakaminen ja työajan lyhentäminen, sekä ikääntyneiden työntekijöiden asema, työn kuormitus ja pienyrityksien omat työehdot.

SAK:n toimintaympäristössä ei kertomusvuonna tapahtunut merkittäviä muutoksia. Lokakuussa pidetyt europarlamentti- ja kuntavaalit eivät jaksaneet innostaa äänestäjiä ja äänestysaktiivisuus jäi alhaiseksi, mikä pudotti työväenpuolueiden kannatusta. Vaalitulos heijastui myös laajapohjaisen hallituksen työhön ja herätti levottomuutta eduskunnassakin, mikä vaikeutti loppuvuoden lainsäädäntötyötä.

Pitkään jatkuneen laman jälkeen Suomen kansantalouden tärkeimmät tunnusluvut kehittyivät myönteisesti. Loppuvuotta kohti mentäessä maamme taloudellinen toiminta alkoi elpyä, mutta tuotannon ja työllisyyden kasvusta huolimatta työttömyys aleni vain vähän. Pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu kyllä pysähtyi, mutta työttömyyden puolittamistavoitteesta jäätiin selvästi jälkeen.

Talous- ja rahaliittoa Emua koskeva keskustelu ja arviointi Suomen EMU-jäsenyyden tai talous ja rahaliiton ulkopuolelle jäämisen vaikutuksista maamme talouteen ja työmarkkinoihin vilkastui vuoden lopulla. SAK osallistui keskusteluun ja sen Emulle asettamat vaatimukset kuten valtakunnallisten työehtosopimusten vähimmäisehtojen kunnioittaminen ja puskurirahastojen perustaminen saivat ansaittua huomiota julkisessa keskustelussa.

SAK:n 15. edustajakokous sujui rakentavassa hengessä. Kokous painotti erityisesti työllisyyskysymysten tärkeyttä ja linjasi keskusjärjestön toimintaa viisivuotta eteenpäin. SAK:n tavoitteena on edelleen osaavien palkansaajien ja sopimisen yhteiskunta sekä pohjoismaisten hyvinvointipalvelujen ylläpitäminen. Järjestön organisaatiota uudistettiin edustajakokouksen jälkeen kokouksessa hyväksytyjen viisivuotistavoitteiden toteuttamiseksi ja ajan vaatimusten mukaiseksi.

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

HALLINTOELINTEN KOKOUKSET

SAK:N EDUSTAJAKOKOUS

SAK:n 15. edustajakokous pidettiin kesäkuun 3. - 5. päivinä Finlandia-talolla. Kokoukseen osallistui 387 liittojen valitsemaa edustajaa eri puolilta Suomea. Kokousedustajista noin kolmannes oli naisia. Nuoria, alle 36-vuotiaita osanottajia oli 40.

Tärkeimpänä asiakirjana edustajakokous hyväksyi SAK:n edunvalvonta vuosituhanen vaihteessa -ohjelman ja linjasi sillä SAK:n tulevaisuuden toimintaa työelämän kehittämiseksi. Talous- ja työmarkkinapolitiikan päätavoitteeksi määriteltiin ohjelman mukaan työttömyyden vähentäminen. Tavoitteen toteutumisen edellytykseksi todettiin kaikkien talouspolitiikan toimijoiden yhteistyö, talouden kasvu ja uusien keinojen soveltaminen. SAK:n tavoitteena on edelleen vaikuttaa siihen, missä muodossa työtä teetetään suomalaisilla työpaikoilla ja, että palkat määräytyvät edelleen työ- ja virkaehtosopimusten perusteella. Paikallisen neuvottelutason toiminnan kasvuun valmistautaan vahvistamalla luottamusmiesten toimintaedellytyksiä sopimuksin ja lainsäädäntöteitse.

Kokous käsitteli liittojen tekemät 34 esitystä ja hyväksyi SAK:n sääntömuutokset sekä aluetoiminnan kehittämisen linjaukset. SAK:n puheenjohtajaksi seuraavaksi viisivuotiskaudeksi valittiin uudelleen Lauri Ihalainen. SAK:n hallitukseen valittiin 25 jäsentä, joista naisia on viisi. Valtuuston puheenjohtajaksi valittiin uudelleen KTV:n puheenjohtaja Jouni Riskilä ja varapuheenjohtajiksi Liikealan ammattiliiton edustaja Ritva Karjalainen-Huusko ja Tekstiili ja Vaatetustyöväen Liiton Leena Vimpari. Valtuustoon valittiin 128 jäsentä, joista kaksi kolmasosaa on uusia. Naisia valtuustoon valittiin vain 46. ja näin miesten osuus SAK:n päätöksenteossa vahvistui entisestään.

Edustajakokousta oli seuraamassa lähes viisikymmentä kansainvälistä kutsuvierasta. Avajaistilaisuudessa tervehdyksensä esittivät EAY:n pääsihteeri Emilio Gabaglio, VAKL:n puheenjohtaja C. LeRoy Trotman, PAY:n pääsihteeri Björgulv Froyn ja Viron EAKL:n puheenjohtaja Paavo Raivo. SASK:n kymmenvuotista toimintaa koskeva näyttely oli edustajakokouksen yhteydessä. SASK huomioitiin myös iltajuhlan teemassa ja kutsuvieraina

SAK:N VALTUUSTO

SAK: n 15. edustajakokouksen valitsema 128-jäseninen uusiutunut valtuusto kokoon-tui syyskokoukseensa Kiljavan opistolle 8.11. Pääministeri Paavo Lipponen vieraili kokouksessa ja selosti valtuustolle ajankoh-taisia asioita.

Valtuusto hyväksyi SAK:n toiminta- ja taloussuunitelmat vuodeksi 1997 ja valitsi ensimmäistä kertaa keskuudestaan kuusi-jäsenisen tarkastustoimikunnan osallistu-maan tilintarkastukseen ja raportoimaan siitä valtuuston kokoukselle. Kokous vahvisti SAK:n henkilöstön eläkeohjesäännön ja käsitteli jäsenliittojen tekemät yhdeksän liittoesitystä. Valtuusto käsitteli työryhmissä viittä eri teemaa: Emu, EU-vaikuttaminen alueilla, ikääntyvät työelämässä, työajat ja työllisyys sekä epätyypilliset työsuhteet.

Päätöslausumassaan valtuusto tähdensi, että ponnisteluja joukkotyöttömyyden vähentämiseksi on tehostettava. Suomen elinkeinorakennetta on kehitettävä monipuoli-seksi ja huolehdittava sekä teollisuuden että palvelualojen kasvu- ja kehitysedellytyksis-tä. On panostettava tuotekehitykseen ja koulutukseen sekä toteutettava kestävät raaka-aine- ja energiaratkaisut. Valtuusto totesi tyydytyksellä LEL-eläkejärjestelmää koskevan neuvottelutuloksen ja, että se merkitsee erityisesti nuorille ja naisille aikai-sempaa parempaa eläketurvaa. Määräai-kaisilla työsuhteilla keinottelun ja työnteki-jöiden lakko-oikeutta kaventavat esitykset sekä yritykset Emun varjolla murtaa työnteki-jöiden sopimusturvaa ja sopimuspalkkoja

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

valtuusto päätöslausumassaan torjui. Talous- ja rahaliittoon valtuusto päätti ottaa kantaa vuoden 1997 syksyllä, kun Emun vaikutuksista työllisyyteen ja työmarkkinoihin on saatu riittävät selvitykset.

Valtuuston koulutus

Uusille valtuuston jäsenille järjestettiin syys-lokakuussa kolme eri koulutustilaisuutta Kiljavan opistossa. Koulutuksen tarkoituksena oli perehdyttää valtuutetut SAK:n organisaatioon, suunnittelujärjestelmään ja päätösten valmisteluun sekä seurantaan. Koulutustilaisuuksissa käsiteltiin myös valtuuston roolia päättäjänä ja vaikuttajana, kansantalouden pelisääntöjä sekä edunvalvonnan kansainvälistymistä. Syksyn koulutustilaisuuksiin osallistui kaikkiaan 57 valtuuston jäsentä.

SAK:N HALLITUS

SAK:n hallitus kokoontui vuoden aikana yhteensä 18 kertaa. Lisäksi hallitus kokoontui kaksi kertaa teematilaisuuteen keskustelemaan työttömyysturvasta ja koulutusvakuutuksen toteuttamismalleista. Emuseminaari pidettiin 18.4. Edustajakokouksen hyväksymän SAK:n edunvalvonta vuosituhanen vaihteessa -ohjelman tavoitelineuksia hallitus työsti työryhmissä seminaarikokouksessaan 19. - 20.8. Petäyksessä.

Edustajakokouksen valmistelut

SAK:n 15. edustajakokouksen valmistelut jatkuivat ja hallitus vahvisti heti tammikuussa liittojen edustajien lukumäärät ja käsitteli SAK:n edunvalvonta vuosituhanen vaihteessa -ohjelma-asiakirjaluonnoksen sekä sääntömuutosehdotukset ja pyysi niistä liittojen lausunnot. Hallitus käsitteli ohjelma-asiakirjan ja lausunnot liittojen tekemiin esityksiin huhtikuussa. Sääntöjen muutosesitykset ja Ay-toimintaa ja alueellista kehittämistä koskevat esitykset hyväksyttiin toukuussa edustajakokouksen päätettäväksi.

Työmarkkinapolitiikka

Hallitus seurasi tiiviisti työllisyyden kehittymistä ja korosti kannanotoissaan työttömyyden puolittamisen tärkeyttä ja sitä, että vaikean työllisyystilanteen hoitamiseksi tarvitaan maan hallitukselta lisätoimia. SAK oli osaltaan valmis viemään tulospöytäkirjan

yhteydessä sovitut työelämän lakien uudistukset läpi sovitussa aikataulussa. Työaikalain uudistamiseksi kolmikantaisissa neuvotteluissa SAK:n tavoitteiden pohjalta oltiin edelleen valmiita. Epätyypillisten työsuhteiden lisääntyminen huolestutti hallitusta ja epäkohtien korjaamista lakimuutoksilla kiihdytettiin, mutta sellaisia muutosesityksiä, jotka lisäisivät määräaikaisten työsuhteiden käyttöä nykyisestä vastustettiin.

Työttömyysturvan uudistaminen aloitettiin kolmikantaneuvotteluin. Tulospöytäkirjan yhteydessä päätetyt säästöt eivät kuitenkaan riittäneet työnantajille vaan alkoivat hirttää kolmikantaneuvotteluissa maaliskuussa. SAK:n hallitus päätti, että työttömyysturvan uudistamista jatketaan maan hallituksen kanssa. Neuvottelut eivät kuitenkaan edenneet toivotulla tavalla, kun maan hallitus päätti leikata työttömyysturvaa kaksinkertaisesti tulospöytäkirjassa sovitun määrän. Työttömyysturvan puolustamiseksi ja tulospöytäkirjan kunnioittamiseksi SAK:n hallitus päätti järjestää työnseisauksen 10.5.1996 vastalauseeksi työnantajien ajamalle ja maan hallituksen toteuttamalle työttömyysturvaleikkaukselle. Hallitus päätti myös, että mikäli työnseisaus ei johda tyydyttävään ratkaisuun, SAK järjestää vientiyritysten ja ulkomaankaupan kuljetuksia koskevan työnseisauksen, joka alkaa 15.5. klo 6.00 ja jatkuu kunnes työttömyysturva-kiistassa on päästy tyydyttävään ratkaisuun. Lakkouhkaus sai maan hallituksen tekemään työttömyysturva-asiassa 8.5. uudet päätökset, jotka tyydyttivät SAK:ta ja työnseisaukset peruutettiin.

Syyskaudella hallituksen työlistalla oli mm. ansiökehitystakuuneuvottelut, joista todettiin, että indeksikynnys ei ylittynyt eikä kes-

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

kusjärjestötasolla siksi ollut aihetta palkkojen tarkistuksiin. Koulutusvakuutus ja työeläkeuudistus olivat tärkeitä edunvalvontasioita. Euroopan Ammatilliselle keskusjärjestölle myönnettiin EU-tason epätyypillisiä työsuhteita koskevat neuvotteluvaltuudet. Hallitus käsitteli myös harmaatalouskysymystä ja kotitalouksien piirissä tehtävää palkkatyötä sekä sai selvitykset tuloloukku-työryhmän ja Ikääntyvät työelämässä -komitean työstä.

Sisäinen kehittäminen

Hallitus hyväksyi kesäkuussa SAK:n toimiston uuden organisaation ja työsti edustajakokouksen päätöksiä elokuun seminaarikokouksessa. Syyskuussa valittiin toimialaneuvottelukunnat ja valiokunnat. Ohjesääntöjä uudistettiin lokakuussa ja päätettiin henkilöstöasioiden vastuunjaosta. Alue toiminnan kehittämistä koskevat toimeksianto ja organisaatio hyväksyttiin syyskuun kokouksessa.

Kannanotot

SAK:n hallitus julkisti kantansa työllisyyden edistämiseksi, kiirehti epätyypillisiä työsuhteita koskevia lakimuutoksia ja otti useita kertoja kantaa työttömyysturvan lisäleikkauksia vastaan.

YHTEISKUNTAPOLIITTINEN OSASTO

YLEINEN TALOUSPOLITIikka

Alkuvuoden taantuman jälkeen talouselämä alkoi uskoa talouskasvun nopeutumiseen. Tuotannon ja työllisyyden kasvusta huolimatta työttömyys aleni vain vähän kertomusvuoden aikana. SAK teki vuoden aikana runsaasti aloitteita ja esityksiä työllisyyden parantamiseksi. Helmikuun alussa esitettiin kannanotto, jossa korostettiin työttömyyden puolittamistavoitteen tärkeyttä ja pitkäaikaistyöttömien aseman parantamista. Toukokuussa luovutettiin pääministeri Lipposelle ja valtiovarainministeri Niinistölle

työllisyyden parantamiseen tähtäävä 16-kohtainen toimenpide-esitys, jossa painotettiin yritysten ja työnantajien vastuuta osallistua määrätietoisesti talouskehityksen vahvistamiseen.

SAK osallistui Euroopan talous- ja rahaliittoa Emua koskevaan kotimaiseen keskusteluun sekä jatkoi Suomen Emu-jäsenyyden vaikutusten arviontia. SAK:n kesäkuussa pidetylle edustajakokoukselle valmistettiin raportti "Kohti Emun kolmatta vaihetta?". Raportissa tarkasteltiin mm. rahaliitossa tarvittavia puskurijärjestelmiä sekä palkanmuodostukseen liittyviä kysymyksiä.

SAK valvoi palkansaajien etua valtion 1997 talousarvioesityksen laadintaprosessissa ja teki esityksiä ja aloitteita, jotta valtion talousarvio osaltaan rohkaisisi yrityksiä investoimaan ja kotitalouksia kuluttamaan sekä lisäisi työllisyys- ja työvoimapolitiikan mahdollisuuksia työttömyyden torjunnassa. Verotukseen vaadittiin talouskasvua ja työllisyyttä tukevaa rakenneuudistusta, joka sisälsi mm. palkkatyön verotuksen keventämisen pieni- ja keskipalkkaisia hyödyttävällä tavalla. Elinkeino-, teollisuus- ja pk-politiikkaan sekä kuluttajapolitiikkaan vaikutettiin näitä koskevissa neuvottelukunnissa.

Palkkapolitiikka

Kertomusvuoden aikana työmarkkinoilla oli voimassa syksyllä 1995 solmittu yli kahden vuoden pituinen talous-, työllisyys- ja työmarkkinapoliittinen sopimus. Tulosopimukseen sisältyvän ansiokehityslausekkeen mukaisesti työmarkkinajärjestöt kokoontuivat elokuussa 1996 tarkastelemaan sopimuskauden aikana tapahtunutta ansiokehitystä ja sen tasaisuutta koskevan tavoitteen toteutumista. Ansiokehityslausekkeen mukaan oli selvitettävä, miten kaikkien palkansaajien ja eri sektoreiden ja sopimusalojen ansiot ovat sopimuskauden aikana kehittyneet. Selvitystyössä käytettiin apuna tulopoliittista selvitystoimikuntaa. Toimikunnan laatimien arvioiden mukaan sektoreittainen ansiokehitys oli melko tasaista sopimuskauden aikana. Tulosopimukseen sisältyi noin

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

puolentoista prosentin yleiskorotuksen lisäksi nais- ja matalapalkkaerä sopimusalojen käytettäväksi 1.10. tai lähinnä sen jälkeen alkaneen palkanmaksukauden alusta lukien. Palkansaajien yhteenlaskettu ostovoima lisääntyi kertomusvuonna arviolta noin 3 Vi prosenttia. Sopimukseen sisältyvä indeksiehto ei lauennut.

Työvoima- ja koulutuspolitiikka

Toimintakauden aikana SAK osallistui työttömyyden puolittamistalkoihin erityisesti siltä osin kuin Suomen työllisyysohjelmassa edellytettiin. Omat painopisteensä SAK esitti 1.2.1996 julkaistussa kannanotossa työllisyyden edistämiseksi ja esitti vuorotteluvapaan kehittämistä ja koulutusvakuutuksen nimellä tunnetun koulutusjärjestelmän osan luomista. SAK osallistui myös Euroopan rakenne- ja sosiaalirahastojen osittain rahoittamien ohjelmien muotoiluun, toimeenpanoon ja seurantaan.

Koulutuspolitiikassa päätavoite oli työttömyyden vaihtoehtona järjestettävän koulutuksen lisääminen sekä osallistumismahdollisuuksien parantaminen. Työttömyysturvauudistuksessa työttömyysturvan painopiste siirtyi ammattitaitoa sekä työmarkkinakelpoisuutta edistävään toimintaan, mikä edisti SAK:n vaatiman ns. koulutusvakuutuksen toteuttamista.

Työmarkkinoilla neuvoteltiin Koulutus- ja erorahaston maksamien koulutusetuuksien voimassaolon jatkumisesta sekä henkilöstökoulutuksen lisäämisestä. Hallituksen työllisyysohjelman pohjalta käynnistyneet neuvottelut saivat toukokuussa lisääntymään ja jatkuivat vuodenvaihteen yli. SAK vaati työttömien koulutusoikeuteen liittyen ammatillisen aikuiskoulutuksen koulutuspaikkojen lisäämistä. Koulutusta koskevan lainsäädännön kokonaisuudistuksen valmistelutyö jatkui koko vuoden ajan.

SOSIAALIPOLITIikka

Korkeana pysynyt työttömyys ja tietoisuus ikärakenteen muuttumisesta olivat

pääsyyt siihen, että keskustelu sosiaaliturvan sisällöstä, tasosta ja rahoituksesta jatkui. Neuvoteltavina ja valmisteltavina oli toimintavuoden aikana useita laajoja lakiuudistuksia palkansaajille tärkeissä sosiaaliturvan kysymyksissä. TEL-yhtiöiden sijoitustoiminnan ja hallinnon uudistaminen olivat merkittäviä työeläketoinnin tulevaisuutta koskevia periaatekysymyksiä. Tapaturmavakuutuksen avaaminen eurooppalaiselle kilpailulle sekä ns. kannustinloukkujen purkamisen olivat osa sosiaaliturvan muutoksia.

Eläketurva

Työeläketurvaa ja sen rahoitusta koskevia neuvotteluja käytiin tiiviisti. SAK:n edustajat olivat mukana neuvotteluissa varmistamassa, että työeläketurvasta palkansaajille annetut lupaukset kestävät myös jatkossa. Tärkeä tavoite oli myös työeläketurvan kattavuuden parantaminen siten, että kaikkien alojen lyhyetkin työsuhteet vakuutetaan.

Neuvottelut TEL-yhtiöiden sijoitustoiminnan kehittämisestä ja korkojärjestelmän uudistamisesta saatiin päätökseen lokakuun lopussa ja eduskunta hyväksyi sijoitustoiminnan monipuolistamisen mahdollistavat lainmuutokset joulukuussa. SAK osallistui neuvotteluihin ja halusi varmistaa työeläkkeiden rahoituksen pidemmällä aikavälillä.

SAK:n kannan mukaisesti maan hallitus antoi toimintavuoden aikana selvitysmies Louekosken työhön pohjautuvan esityksen erilliseksi TEL-yhtiöiden hallintolaiksi, jonka mukaan työmarkkinaedustus TEL-yhtiöiden hallinnossa vahvistuu. Yhtiöiden hallituksiin ja hallintoneuvostoihin valitaan vähintään puolet työnantajien ja työntekijöiden edustajia, yhtä monta kumpiakin.

Työttömyysturva

Työttömyysturvauudistuksen kolmikantainen valmistelutyö päättyi umpikujaan. Myös maan hallituksen periaatepäätös työttömyysturvan uudistamisesta sisälsi enemmän leikkauksia kuin tulopoliittisessa

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

sopimuksessa oli sovittu ja mahdollisuuden lisäleikkauksista vielä saman vuoden syksyllä. SAK:n ja STTK:n työtaistelu-uhan jälkeen hallitus tarkisti päätöstään ja tuli työttömiä vastaan useissa tärkeissä kysymyksissä.

Ikääntyneille pitkäaikaistyöttömille turvattiin mahdollisuus koulutukseen, kuntoutukseen tai tukityöllistämiseen. Lisäksi hallitus teki muita SAK:n vaatimia korjauksia alkuperäiseen esitykseensä, joka muuttui vielä eduskuntakäsittelyn aikana työttömien kannalta parempaan suuntaan.

Työttömyysturvan uudistuksesta ja muutosten vaikutuksista järjestettiin lukuisia tiedotustilaisuuksia toimintavuoden aikana. SAK edellytti, että muutosten vaikutuksia seurataan tarkasti ja esille tulevat puutteet korjataan pikaisesti.

Tapaturmavakuutus

Suomen liittyessä Euroopan Unionin jäseneksi EU:n komissio otti kannan, että myös Suomen tapaturmavakuutus kuuluu kolmannen vahinkovakuutusdirektiivin alaisuuteen ja on avattava EU-alueen vakuutusyhtiöiden kilpailulle. Tapaturmavakuutusta koskeissa neuvotteluissa päätettiin, että ulkomainen kilpailu avataan EU-alueen vakuutusyhtiöille vasta vuoden 1999 alusta. Kotimaiset vakuutusyhtiöt keräävät siihen mennessä taseisiinsa puskurirahaston yhteistakuuta varten. Valitettavasti SAK:n kanta, että myös ulkomaiset yhtiöt olisivat joutuneet maksamaan ennakkoon yhteistakuumaksua ei toteutunut. Kuitenkin kaikkien Suomessa vahinkovakuutusta harjoittavien yhtiöiden on kuuluttava Tapaturmavakuutuslaitosten liittoon.

Tapaturmavakuutuslain uudistuksessa SAK:n tavoitteena oli kilpailun avaamisesta huolimatta säilyttää tapaturmavakuutus osana Suomen lakisääteistä sosiaalivakuutusturvaa ja varmistaa, että vakuutettu saa korvauksen kaikissa tilanteissa, mitkä tavoitteet saavutetuinkin.

Ryhmähenkivakuutus

Toimintavuoden aikana ratkaistiin työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen säilyttäminen. Kilpailuneuvosto myönsi ryhmähenkivakuutuspoolille kymmenen vuoden poikkeusluvan. SAK oli kuultavana kilpailuneuvostossa ja tuki poikkeusluvan myöntämistä. Loppuvuodesta sovittiin ryhmähenkivakuutuksen korvaussummien korotuksista ja ehtojen uudistamistyöstä.

Perhepolitiikka ja palvelut

Vuoden 1996 aikana ns. kannustinloukkutyöryhmä teki hallitusohjelman mukaisesti esityksen tulo- ja työttömyysloukkujen purkamiseksi. SAK seurasi tiiviisti työryhmän työtä ja otti kantaa sen toimenpideehdotuksiin. Työryhmä teki ehdotuksia mm. pienten palkka- ja yrittäjätulojen verotuksen lieventämisestä, työttömyysturvan ja pienten lasten päivähoitomaksujen ja tukien muuttamisesta, toimeentulotuen ja asumistuen yhteensovittamisesta sekä nuorten sosiaaliturvaetuuksien myöntämisperusteiden tarkistamisesta.

SAK otti kantaa valtion vuoden 1997 talousarvioesitykseen ja mm. kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen kohdentamiseen vain palkka- ja yrittäjätulosta tehtäväksi. SAK esitti myös työssäkäymisen kustannusten (mm. työmatkat, työpaikkaruokailu) parempaa huomioimista, jolloin pienemmilläkin palkkatuloilla työn vastaanottaminen olisi kannattavampaa.

Hallituksen esitys lasten päivähoitomaksuista ja hoidon tuista saatiin muutettua eduskunnassa SAK:n esittämään suuntaan niin, että pienituloisimpien perheiden lasten nolla-maksuluokka säilyi. Päivähoitomaksut ovat jatkossa samat kaikissa kunnissa, mikä vastaa SAK:n kantaa.

Kuntien valtionosuuslakia tarkistettiin jälleen. SAK esitti siihen kantansa eduskuntakäsittelyn yhteydessä. Uutena valtionosuusperusteena otetaan huomioon kaupungistumisesta johtuvat tekijät. Sosiaali- ja terveydenhuollossa erotetaan yli 85-vuotiaat

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

omaksi ryhmäkseen laskennallisia ikäryhmitäisiä kustannuksia määriteltäessä. Työttömien lukumäärä kunnassa otettiin työttömyysprosentin lisäksi uudeksi perusteeksi.

KANSAINVÄLINEN TALOUSYHTEISÖ

Emu oli koko vuoden Euroopan talouspoliittisen keskustelun aiheena. Vuoden lopussa tehtiin periaatepäätökset Talous- ja rahaliiton ulkopuolelle jäävien maiden valuuttakurssimekanismista ERM 2, ns. vakautus- ja työllisyys sopimuksesta, eli Emuun liittyvien maiden finanssipoliittisesta kurista, sekä Euron oikeudellisesta asemasta.

Emu-keskustelu oli myös osa SAK:n kansainvälistä ja kansallista talouspoliittista edunvalvontaa. Edustajakokouksen ja syysvaltuuston keskustelujen ja kannanottojen jälkeen vauhdittuivat myös keskustelut työnantajien ja valtiovallan kanssa. SAK edellytti keskusteluja siitä, miten sopimusjärjestelmää voidaan turvata ja kehittää Emu-oloissa, sekä miten puskurirahastoilla pehmennetään ulkoisten taloushäiriöiden vaikutuksia.

EU:n hallituskonferenssin yhtenä teemana oli eurooppalaisen ja suomalaisen ammattiyhdistysliikkeen sekä vasemmistopuolueiden esille nostama työllisyys ja työllisyystavoitteen kirjaaminen EU:n uudistettavaan peruskirjaan.

Maailmankaupan vapauttaminen sekä kaupan ja työelämän normien vuorovaikutus olivat ay-liikkeen kansainvälisen talouspoliittisen keskustelun avainkysymyksiä. Kansainvälisen talouspoliittisen keskustelun kannalta OECD:n kesällä julkaisema Työllisyyskatsaus sisälsi arvokasta tietoa. Siinä osoitettiin, ettei uuskonservatiivien joustovaatimusten työllisyysvaikutuksista ole mitään tilastollista näyttöä. OECD:n analyysi ei kuitenkaan vielä 1996 vaikuttanut Suomessa käytyyn talouspoliittiseen keskusteluun, jossa työllisyyden parantamisen nimissä edelleen vaadittiin työmarkkinalainsäädännön, työttömyysturvan ja samapalkkaisuusperiaatteen hylkäämistä.

TUTKIMUS- JA SELVITYSTYÖ

Vuoden aikana valmistuivat kahden luottamusmiestiedustelun tulokset, tutkimus

SAK:laisten työttömyydestä sekä tutkimus sosiaalisesta syrjäytymisestä. Lisäksi tehtiin selvitys Emun kolmanteen vaiheeseen siirtymisestä. Vuoden aikana tuotettiin neljä Talouden kuvajulkaisua, jotka sisälsivät ajankohtaista tietoa talouden tilasta ja palkansaajien asemasta. Lisäksi toimitettiin aineistoa verotuksesta, työllisyydestä, palkoista ja ansioiden kehityksestä jäsenliitoille ay-lehdille, työväenlehdille ja muille tiedotusvälineille. Tilastotietoja 1996 julkaistiin suomen-, ruotsin- ja englanninkielisenä huhtikuussa.

Syksyllä SAK:ssa tehtiin selvitys nais- ja matalapalkkaerän jakotavasta ja kohdentumisesta. Selvityksen tiedot ovat osa työmarkkinajärjestöjen yhteistä selvitystä. Yhteistyössä työmarkkinakeskusjärjestöjen kanssa tehtiin myös Naisten ja miesten asemaa työelämässä koskevien tietojen kerääminen -raportti.

TYÖYMPÄRISTÖOSASTON TOIMINTA

TYÖELÄMÄN KEHITTÄMINEN

Suuntaa työelämän kehittämistyölle antoi edustajakokouksessa hyväksytty ohjelmasiakirja SAK:n edunvalvonta vuosituhanen vaihteessa. SAK:n tavoitteena on edelleen työaikalainsäädäntöön vaikuttamalla varmistaa työntekijöiden perusturva.

Vuoden aikana tuli voimaan monia uusia työlakeja, jotka perustuivat tulopoliittiseen sopimukseen ja maan hallituksen työllisyysohjelmaan. Myös EU:n työoikeudelliset direktiivit tulivat aikataulujensa mukaisesti voimaan työläinsäädännössä. Tärkein ja laajavaikutteisista uusista laeista on työaikalaki. Yhteistoimintalakia uudistettiin ns. konserniyhteistyödirektiivin sekä maan hallituk-

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

sen työllisyysohjelman edellyttämällä tavalla. Tärkeimpiä tavoitteita lainvalmistelussa olivat epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien aseman parantaminen ja työsopimuslakikomitean työn jatkuminen.

Työsuojelun alueella oli erityisenä painopisteenä työkykyä ylläpitävä toiminta erilaisin myös SAK:n omin kehittämishankkein. SAK oli aktiivisesti mukana erilaisissa työelämän valtakunnallisissa kehittämis- ja tutkimushankkeissa. Toimintavuoden painopisteisiin kuului myös tasa-arvotyö läpäisyperiaatteella.

TYÖLAIT

Työaikalain kokonaisuudistus

Työaikalain kokonaisuudistus tuli vihdoin hyväksytyksi keväällä 1996. Lakiuudistuksessa yhdistettiin valtaosa erityisistä työaikalaeista yhteen ja samaan lakiin. Oma lakinsa jäi voimaan merimiehille. Paikallinen sopiminen työajoista ratkaistiin hyväksyen SAK:n lähtökohdat. Laissa otettiin huomioon myös Euroopan yhteisöjen työaikadirektiivin vaatimukset. Työaikadirektiivin kansallises- sa voimaansaattamisessa heikennettiin kuitenkin aiempaa työaikasuojaa vuorokausilevon osalta tavalla, jota SAK ei voinut hyväksyä.

Työsopimuslakikomitean työ

Aiemmin asetetun työsopimuslakikomitean työ eteni hitaasti vuoden 1996 aikana. SAK korosti komiteatyössä erityisesti työntekijöiden aseman turvaamista epätyypillisessä työssä, yritysrakenteiden muuttuessa ja työelämän kansainvälistyessä. SAK:n tavoitteet liittyvät lain soveltamisalaan, epätyypillisiin työsuhteisiin, työsuhdeturvaan, yleissitovuusjärjestelmään ja luottamusmiesjärjestelmän kehittämiseen.

Epätyypilliset työsuhteet

Työmarkkinoiden muutoksen seurauksena erilaisten epätyypillisten työsuhteiden määrä kasvoi nopeasti. Valtuuston linjauk-

sen mukaisesti SAK:n tavoitteena oli saattaa epätyypilliset työsuhteet tasavertaisiksi toistaiseksi voimassa olevien kokoaikaisten työsuhteiden kanssa. SAK:n työvaliokunnan asettaman työryhmän esitys kiireellisiksi toimenpiteiksi valmistui helmikuussa, jolloin työryhmän esitykset luovutettiin työministerille ja sosiaali- ja terveysministerille. Helmikuussa valmistui myös kolmikantainen epätyypillisiin työsuhteisiin liittyvien ongelmien kartoitusta ja korjaamista koskeva työministeriön selvitystyö.

Vuoden lopussa eduskunta sai päätökseen myös toistuvia määräaikaista työsopimuksia, sairausajan palkkaa, opintovapaoikeutta sekä vuokratyöhön liittyvää työturvallisuusvastuuta koskevan hallituksen esityksen käsittelyn. SAK vastusti määräaikaisten työsopimusten tekemisen helpottamista, mutta eduskunnassa syntyi ratkaisu, jossa helpotettiin lisää määräaikaisten työsopimusten tekemistä ja vähennettiin lakitekstiin liittyviä parannuksia.

Epätyypillisten työsuhteiden Eurooppa-tason säätely

Syksyllä käynnistyivät myös epätyypillisiä työsuhteita koskevat Eurooppatason säätelyyn tähtäävät neuvottelut Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön ja työnantajien UNICE:n/CEEP:in välillä. Neuvotteluissa pyritään osa-aikatyötä, määräaikaista ja vuokratyötä koskevaan neuvottelutulokseen, jonka pohjalta voitaisiin hyväksyä asiaa koskeva EU:n direktiivi. SAK:n edustaja on neuvotteluissa mukana ja edustaa niissä koko Suomen ay-liikettä.

Vuosilomalaki

Syksyn 1995 tulopoliittisissa sopimusneuvotteluissa sovittiin myös epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien vuosilomaehtuuskien kehittämisestä. SAK:n mielestä tupokirjauksessa sovittiin, että kaikki epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevät työntekijät kuuluvat vuosilomalain piiriin. Työmarkkinaosapuolet olivat asiasta erimie-

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

lisiä ja hallitus päätyi osittaisuudistukseen, joka SAK:n mielestä oli riittämätön.

Ulkomaalaisten työehdot

Ulkomaalaisten Suomessa tekemässä työssä noudatettavien vähimmäistyöehtojen määräytyminen selkiytyi kun työsopimuslakisäädökset muutettiin. Lakimuutos toteutti pääosin SAK:n tavoitteen, että Suomessa työtä tekeviin ulkomaalaisiin sovelletaan suomalaisia työehtoja, joskin poikkeamismahdollisuudet on määriteltiin tarpeettoman laajasti.

Korkein oikeus ja työttömyyspäiväraha

Korkein oikeus otti itselleen lainsäätäjän roolin tiukassa äänestysratkaisussaan, joka koski ansiosidonnaisten työttömyyspäivärahojen vähentämistä vahingonkorvauksesta. SAK edellytti yhdessä muiden palkansaajakeskusjärjestöjen kanssa työsopimuslakiin nopeasti toteutettavia muutoksia KKO:n ratkaisun johdosta.

KESKUS JÄRJESTÖSOPIMUKSET

Talous-, työllisyys- ja työmarkkinapoliittiseen sopimukseen vuosiksi 1996 -1997 sisältyi tavoite uudistaa keskusjärjestösopimukset vuoden 1996 loppuun menessä, mutta SAK:n ja TT:n neuvottelut eivät johtaneet uusien sopimusten syntyyn annetussa määräajassa. Työn jakamisesta keskusjärjestöt sen sijaan tekivät yhteisen suosituksen, jonka pohjalta laadittiin jäsenliitoille opasvihkonen "Työtä riittää jaettavaksi".

OSALLISTUMISJÄRJESTELMÄT

Yhteistoimintalaki

Yhteistoimintalakia uudistettiin osana maan hallituksen työllisyysohjelmaa kolmikantaisesti neuvotellen. Erilaisten neuvotteluajkojen määrä henkilöstön vähentämistilanteissa väheni viidestä kahteen ja pisin neuvottelu-aika lyheni noin kuuteen viikkoon. Samalla parannettiin henkilöstön tiedonsaanti- ja vuorovaikutusoikeutta. Työmarkkinajärjestöt

sopivat, että yhteistoimintanormien kehittämistä jatketaan, ja työssä otetaan huomioon työorganisaatioiden kehitys.

Kansainvälinen konserniyhteistyö

Euroopan Unionin direktiivi yritysneuvostoista ja konserniyhteistyöstä tuli voimaan syyskuussa. Samaan aikaan tulivat voimaan myös sen edellyttämät yhteistoimintalain muutokset. Direktiivi koskee suuryrityksiä ja velvoittaa työnantajaa neuvottelemaan konserniyhteistyön järjestämisestä.

Muu osallistumisjärjestelmien edistäminen

Työmarkkinajärjestöjen yhteinen yhteistoimintaneuvottelukunta seurasi osallistumisjärjestelmien kehitystä ja tutustui saksalaiseen myötämääräämis-järjestelmään. Kansallisen tuottavuusohjelman osana toimi tuottavuusyhteistyön malleja kokeileva ja kehittävä projekti, jonka ensimmäiset raportit kuvasivat yhteistoiminnan käytännön keinoja ja malleja SAK:n ja liittojen yhteistoiminta-asioista vastaavien keskinäistä yhteistoimintaa ja tiedonvälitystä kehitettiin.

Henkilöstörahasotot

Henkilöstörahasotolain muutokset ja rahasto-osuuksien verotuksen muutokset tulivat voimaan vuoden alussa. Vanhimpien rahastojen jäsenillä oli ensimmäistä kertaa mahdollisuus nostaa osuuttaan rahastosta. Uusia rahastoja perustettiin kolme, ja muutamia oli suunnitteilla. Kolmikantaisesti valmisteltiin esitettä rahastotoiminnan edistämiseksi.

TYÖSUOJELUJA TYÖTERVEYSHUOLTO

Vuoden 1996 valtion budjetin yhteydessä päätettiin siirtää työsuojelun hallinto ja valvonta työministeriöstä sosiaali- ja terveysministeriöön. Uudistuksessa työsuojelupiirit jäivät kuitenkin itsenäisiksi, mitä SAK piti tärkeänä.

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS

1996

Työterveyshuollon työkykyä ylläpitävää TYKY-toimintaa levitettiin laajalti työpaikoille. Työterveyshuollon neuvottelukunta valmisti oppaan hyvästä työterveyskäytännöstä. Erilaisia kokeiluja ja kehittämishankkeita toteutettiin vuoden aikana.

Toimintavuoden aikana jatkettiin SAK:n ja jäsenliittojen yhteistä työntekijäin terveysprojektia, jonka tavoitteena oli työkykyä ylläpitävän toiminnan kehittäminen ja yhteistoiminnan parantaminen työsuojelussa, työsuojelukoulutuksessa ja tiedotuksessa.

EU:n kolmikantaisten sosiaalipolitiikan ja työsuojelun valmisteluelimien työskentelyyn osallistuttiin täysjäsenenä. Työsuojeluasioissa osallistuttiin EU:n työturvallisuuden neuvoo-antavan komitean työhön. Myös kotimaassa oltiin mukana sekä työmisteriön että sosiaali- ja terveysministeriön EU-ryhmien työskentelyssä.

TYÖELÄMÄN TUTKIMUS

Työelämän tutkimuksen suuntautumiseen SAK vaikutti valtion tiede- ja teknologianeuvostossa ja sen teknologiajaostossa sekä työministeriön tutkimuspolitiikan neuvottelukunnassa. Merkittäviä työelämän tutkimuksen rahoituskanavia ovat Teknologian kehittämiskeskus TEKES ja Työsuojelurahasto, joissa SAK:lla on edustus.

Tärkeänä painopisteenä työelämän tutkimuksessa oli vaikuttaminen EU:n elinolojen ja työelämän tutkimussäätiön, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, työhön sen hallituksessa. Lisäksi rakennettiin yhteysverkosto suomalaisiin tutkijoihin ja tutkimuslaitoksiin, jotka ovat mukana tämän Dublinin säätiön tutkimusprojekteissa. Myös Dublinin säätiön projektin Työehtosopimustoiminta ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen - johtoryhmään sekä projektin kehittämiseen osallistuttiin.

SAK:n kehittämispäällikkö Marjaana Valkonen valittiin Dublinin säätiön hallituksen puheenjohtajaksi vuosiksi 1997 - 1998. Syksyllä hyväksyttiin säätiön tutkimustoiminnan

raamiohjelma vuosille 1997 - 2000. Sen painopistealueina ovat: työllisyys, tasa-arvo, terveys- ja turvallisuus, kestävä kehitys, sosiaalinen koheesio ja osallistuminen.

Tietoyhteiskunnan kehitys ja sen vaikutus työelämään oli myös tutkimusasioiden työlistalla. SAK:n edustaja kutsuttiin valtioneuvoston toukokuussa asettaman Tietoyhteiskunta-asiain neuvottelukunnan jäseneksi. Lisäksi osallistuttiin tietoyhteiskunnan kehitykseen liittyvään yhteistyöhön EAY:n kanssa.

Yhdessä muiden palkansaajajärjestöjen kanssa osallistuttiin professori Kaj Ilmosen johtaman Ay-liikkeen strategiset valinnat - tutkimushankkeen ensimmäisen vaiheen tulosten kommentointiin ja jatkovaiheen valmisteluun. Palkansaajakeskusjärjestöjen tutkimusvastaavien kesken järjestettiin tapaaminen myös EU-hankkeisiin vaikuttamiseksi.

SAK:n omana tutkimushankkeena käynnistettiin ns. paikallisen sopimisen projekti. Projektin tavoitteena on selvittää paikallisen sopimisen laajuus ja muodot sekä SAKlaisen ammattiyhdistysliikkeen luottamusmiesten asema sopimistilanteissa. Vuoden aikana tehtiin selvityksiä Kemianliiton, Kunta-alan ammattiliiton, Liikealan ammattiliiton, Metallityöväen liiton, Rakennusliiton, Suomen Kirjatyöntekijäin liiton ja Sähköalojen ammattiliiton työehtosopimusmääräyksistä ja näkemyksistä paikallisen sopimisen kehittämiseen. Luottamusmiesten keskuudessa tehtiin kaksi kyselytutkimusta.

Työelämän kansallinen kehitysohjelma

Työelämän ohjelman tavoitteena on parantaa tuottavuutta ja työelämän laatua edistämällä henkilöstön osaamista ja innovatiivisuutta suomalaisilla työpaikoilla. SAK:n edustaja on mukana vaikuttamassa ohjelman rahoittamiseen sekä sen johtettuna asiantuntijaryhmässä. Ohjelman perusajatus on tukea tutkimusavusteisen kehittämisohjelman avulla työpaikkalähtöisiä projekteja. Ay-liikkeen kannalta tärkein oh-

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

jelman osa on kehittämisprojektit työpaikoilla.

TEKNOLOGIA JA TUOTTAVUUS

Tuottavuusasiat

Vuoden aikana keskityttiin työelämän myönteisen kehittymisen ja työntekijöiden osallistumisen edistämiseen. Toimintaperiaatteena oli hyvinä pidettyjen toimintatapojen ja kokemusten siirtäminen työyhteisöihin. Huomattava osa toiminnasta suuntautui työn vaativuuden arviointia ja tulospalkkausta koskevaan selvitykseen ja neuvontatyöhön. Lisäksi selvitettiin paikalliseen sopimiseen liittyviä asioita.

Jäsenliittojen hallintoelinten jäsenille, toimitsijoille ja työpaikkojen pääluottamusmiehille tarkoitettu palkkarakenneseminaari järjestettiin syyskuussa 1996 Petäyksessä. Seminaarin aiheina olivat tulospalkkio- ja voittopalkkiojärjestelmät sekä työn vaativuuden arviointi.

Tuottavuuskeskuksen toiminta tuottavuuskoulutuksen järjestäjänä päättyi ja työmarkkinajärjestöjen uudeksi yhteistyöelimeksi perustettiin Työturvallisuuskeskuksen yhteyteen tuottavuusprojektit, joille asetettiin oma johtokunta. Toimintaa johtamaan ja koordinoimaan nimettiin joulukuussa projektipäällikkö, joka osallistuu myös kansallisen tuottavuusohjelman projektien koordinointiin ja tiedottamiseen.

Rationalisointineuvottelukunnat

SAK-TT rationalisointineuvottelukunta tutustui Saksan Baijerissa Arbeit und Technik-ohjelman toteuttamiseen tutkimuslaitoksissa ja yrityksissä. Yritysten kehittämisprojektien painopisteenä oli insinööri- ja suunnittelutyön kehittäminen.

Rationalisointineuvottelukunta järjesti huhtikuussa 1996 Lahdessa palkkatekniikka -seminaarin, jonka teemana oli "Kelpaako palkka kannustimeksi?". Seminaarissa käsiteltiin tiimien palkkausta, työn vaativuuden arviointia, pätevyyden arviointia ja tulospalkkauksen tulevaisuutta.

Tuottavuudella tulevaisuuteen -ohjelma

Tuottavuudella tulevaisuuteen -ohjelman toisen vaiheen kaikki 14 projektia käynnistyivät vuoden aikana. Uusien projektien käynnistämisen lisäksi ohjelman sihteeristö keskittyi tuottavuusohjelman ensimmäisen vaiheen tulosten käsittelyyn ja valmisteli julkaisuja ja muita tuotteita koskevan esitteen. Ohjelman projektien työseminääri pidettiin lokakuussa Helsingissä ja siellä esiteltiin myös alkuvuonna käynnistynyt työelämän kehittämisohjelma.

Teknologiarahoitus

Valtioneuvoston talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti syyskuussa valtion tutkimusrahoituksen lisäämisestä vuoteen 1999 mennessä. Lisäämisen tarkoituksena on tehostaa kansallisen innovaatiojärjestelmän toimintaa talouden, yritystoiminnan ja työllisyyden hyväksi. Tiede- ja teknologianeuvosto, jossa on SAK:n edustaja, hyväksyi valtion tutkimusrahoituksen vuosina 1997 - 1999 toteutettavan 1,5 miljardin lisäyksen käyttösuunnitelman.

Valtaosa lisärahoituksesta suunnataan tutkimus- ja kehittämistoimintaan Tekesin ja Suomen Akatemian kautta. Lisärahoituksella laajennetaan Tekesin toimintaa teollisuuden ja eri hallinnonalojen yhteistyönä toteutettaviin teknologiaohjelmiin ja tutkimus- ja kehittämishankkeisiin, joilla edistetään uusiin yritysten syntymistä.

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

TASA-ARVO

Sukupuolten välisen tasa-arvon ja erityisesti samapalkkaisuuden edistäminen oli toimintavuoden aikana yksi SAK:n painopistealueista. Tasa-arvon edistämisen keinoina esitettiin erityisesti EU:n rakennerahastoja, tasa-arvosuunnittelua, työn vaativuuden arviointia ja koulutusta sekä vaikuttamista valmisteluun ja päätöksentekoon. Euroopan unionin tasa-arvon edistämissäädösten tuntemisen lisäämiseksi tuotettiin helmi-kuussa ^MEU:n matkassa tasa-arvoon" -opas, jonka pohjalta järjestettiin työpaikkojen luottamushenkilöille 11 seminaaria. Kampanja avattiin SAK:n paikallisjärjestöjen naisten neuvottelupäivien yhteydessä Jyväskylässä. SAK osallistui myös Osaava nainen -messutapahtumaan Turussa.

Vanhempainlomaa koskevan, työmarkkina-osapuolten neuvotteleman puitesopimuksen hyväksyminen direktiiviksi oli historiallisesti merkittävä EU:n ministerineuvoston päätös. Euroopan unionin päätöksentekokoneistossa valmisteltiin myös useita lainsäädäntöhankkeita tasa-arvokysymyksissä.

Sosiaalista vuoropuhelua käytiin EU:ssa ensimmäistä kertaa sukupuolten välistä tasa-arvoa koskevana. Komissio kuuli kahdesti työmarkkinaosapuolia. SAK oli edustettuna molemmissa kuulemistilaisuuksissa. Asioina olivat EU:n 4. tasa-arvo-ohjelma ja tasa-arvoinen kohtelu työelämässä.

Työmarkkinakeskusjärjestöjen työnarvioinnin seurantaryhmä kokoontui säännöllisesti. Se seurasi samapalkkaisuutta koskevia Euroopan yhteisön tuomioistuimen ratkaisuja ja valmisteli opasta työnarvioinnista. Seurantaryhmä vieraili myös Ruotsin tasa-arvovaltuutetun toimistossa kuulemassa miten samapalkkaisuustapauksia hoidetaan oikeusistuimissa.

Turun pohjoismaisessa foorumissa käynnistynyt yhteistoiminta Viron EAKL:n ammattiyhdistysnaisten kanssa jatkui. Uusi avaus oli karjalais-suomalaiseen naisten foorumiin osallistuminen Petroskoissa.

SAK:n edustaja oli toisena Pohjoismaiden edustajana Vapaiden ammattiyhdistysten kansainvälisen liiton VAKL:n naiskomiteassa. SAK:n edustaja oli kongressiin asti myös yksi VAKL:n hallituksen viidestä naisjäsenestä ja toimi Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön EAY:n naiskomitean varapuheenjohtajana. Naisnäkökulman läpäisyperiaatteen noudattamiseksi naiskomitean puheenjohtajiston tai sihteeristön edustaja on EAY:n edustuksissa mukana. Näin SAK:n edustaja osallistui mm. Santerin pyöreän pöydän kokoukseen ja komission tietoyhteiskunnan konferenssiin.

KANSAINVÄLISEN OSASTON TOIMINTA

KANSAINVÄLINEN EDUNVALVONTA

Kansainvälinen edunvalvonta alkoi Euroopan-laajuisesti vakiintua osaksi SAK:n edunvalvontaa. Osallistuminen Euroopan unionin sosiaalidialogiin, työmarkkinaneuvotteluihin ja työelämää koskevien asioiden valmisteluun sekä kotimaassa että Euroopassa vaativat resursseja kaikilta SAK:n osastoilta. Kansainvälinen osasto koordinoi tätä toimintaa. Kansainvälisessä edunvalvonnassa korostuivat myös maailmantalouden globalisoitumisesta johtuvat haasteet. Maailman ammattiyhdistysliikkeen osana SAK kampanjoi inhimillisten perus- ja ammattiyhdistysoikeuksien puolesta ja ns. sosiaalilausekkeen liittamisestä Maailman kauppajärjestön WTO:n, World Trade Organisation, toimintaohjelmaan.

Yhä laajeneva alue järjestön kansainvälisessä edunvalvonnassa oli lähialueyhteistyö. Toiminta ja projektit Venäjän, Karjalan ja Baltian, etenkin Viron, ay-liikkeiden kanssa vaativat kansainvälisen osaston voimavaroja aikaisempaa enemmän. Yhteistyökumppanina Suomen ammattiliittojen solidaarisuuskeskus, SASK oli tärkeä.

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

Kansainväliseen toimintaan kuului myös perinteinen kahdenkeskisten suhteiden ylläpitäminen eri maiden ay-järjestöjen kanssa. Etenkin pohjoismaisten ay-järjestöjen tapaamiset ja edunvalvonnan koordinointi pohjoismaisella tasolla tukivat SAK:n omaa edunvalvontaa.

Merkittävää kansainvälisessä edunvalvon-
nassa ja tiedottamisessa oli yhteistyö mui-
den palkansaajakeskusjärjestöjen kanssa.
SAK, STTK ja AKAVA ovat samojen kan-
sainvälisten järjestöjen jäseniä ja pitävät yllä
yhteistä Key-Finland -toimistoa Brysselissä.

SAK OSANA MAAILMAN AY-LIIKETTÄ

Vapaiden ammattiyhdistysten kansainvä-
lisen liiton, VAKL:n 16. edustajakokous pi-
dettiin Brysselissä 25.-29.6.1996. Kokous
määritteli maailman ay-liikkeen tulevalle
toiminnalle viisi painopistettä: ay-oikeuksien
puolustaminen, työllisyyden ja ILO:n määrit-
telemien kansainvälisten työnormien edis-
täminen, monikansallisten yritysten kuriin
saattaminen, järjestäytymisen vahvistami-
nen ja tasa-arvon edistäminen. SAK:n val-
tuuskunta osallistui kokoukseen Lauri Iha-
laisen ja Tuulikki Kanniston johdolla.
VAKL:n hallitukseen valittiin Pohjoismaista
Ruotsin LO:n puheenjohtaja Bertil Jonsson
ja Tanskan LO:n puheenjohtaja Hans Jens-
sen. Tuulikki Kannisto on Bertil Jonssonin
varaedustaja, ja hänellä on oikeus osallistua
hallituksen kokouksiin.

Kansainvälinen osasto valmistautui loppu-
vuodesta pidettyyn WTO:n ministerikokouk-
seen ja piti yllä keskustelua ay-
perusoikeuksien eli ns. sosiaalilausekkeen
liittämisestä järjestön toimintaohjelmaan.
Osasto järjesti ministeritapaamisia ja yhdes-
sä muiden palkansaajajärjestöjen kanssa
pyrkii vaikuttamaan päättäjiin. Kansainväli-
nen osasto järjesti jäsenliitoille ja lehdistölle
"Ay-perusoikeusseminaarin", jossa pääal-
ustajana oli ILO:n varapääjohtaja Kari Tapiola.

SAK ja sen jäsenliitot osallistuivat VAKL:n
aloitteesta järjestettyyn lapsityövoiman
käytön vastaiseen kampanjaan. Kampanjan

käytännön tehtäviä hoiti Suomen ammattiliit-
tojen solidaarisuuskeskus SASK.

INTEGRAATIOPOLITIikka

Vaikuttaminen Suomen hallituksen integ-
raatiopolitiikkaan, toiminta Euroopan unionin
kolmikantaelimissä ja aktiivinen työ Euroo-
pan ammatillisessa yhteisjärjestössä,
EAY:ssä, liittojen eurooppalaisissa toimiala-
komiteoissa työlliäsi koko järjestöä. Myös
maakunnissa vaikutettiin etenkin EU:n ra-
kennerahastojen avulla käynnistettyjen
hankkeiden sisältöön. Jäsenyyden tuoreu-
den takia Euroopan unionia koskeva koulu-
tus- ja tiedotustyö vaati myös huomattavan
panoksensa. SAK:n EU-asioita valmistele-
vana elimenä Eurooppa-valiokunta toimi
yhdyssiteenä keskusjärjestön ja liittojen välil-
lä. Valiokunta kokoontui kahdeksan kertaa.

SAK:n edustajat osallistuivat runsaan kah-
denkymmenen EU:n valmistelujaoston työ-
hön eri ministeriöiden hallinnonaloilla. Jär-
jestön edustajat olivat myös useita kertoja
kuultavana eduskunnan valiokunnissa Eu-
roopan unioniin liittyvissä asioissa. EU:n
Talous- ja sosiaalikomiteassa, joka osallis-
tuu kaikkien ay-liikkeenkin kannalta merkit-
tävien asioiden valmisteluun SAK:ta edus-
taa johtaja Tuulikki Kannisto.

Pohjoismaisessa yhteistyössä Eurooppa-
kysymykset ovat tulleet tärkeiksi. Pohjolan
ammatillisen yhteisjärjestön, PAY:n hallituk-
sessa ja Eurooppa-valiokunnassa vaihdet-
tiin kokemuksia ja pyrittiin yhteisiin kantoihin
integraatiokysymyksissä. Ongelma on se,
että Suomi, Ruotsi ja Tanska ovat EU:n jä-
seniä, mutta Norjan ja Islannin suhteet Eu-
rooppaan määräytyvät ETA-sopimuksen
pohjalta.

SAK:n tärkein vaikutuskanava EU-työssä on
EAY. Sen hallitus kokoontui neljästi vuonna
1996. Hallituksen varsinaisina jäseninä toi-
mivat puheenjohtaja Lauri Ihalainen ja Tuu-
likki Kannisto, varamiehenään johtaja Pekka
Ahmavaara ja eurooppasihteeri Markku
Jääskeläinen. EAY:n valiokunnat, työryhmät
ja teemakonferenssit vaativat myös aktiivi-

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

sen panoksensa. Vuoden 1996 teemakonferenssin aiheena lokakuussa oli eurooppalaiset yritysneuvostot. SAKUa ja sen jäsenliitoilla oli kuusi edustajaa tässä konferenssissa.

SAK:n ja EAY:n tärkeimpiä integraatiokysymyksiä olivat hallitustenvälisen konferenssin (HVK) seuranta ja Talous- ja rahaliiton Emun kolmannen vaiheen valmistelut. Myös EU:n laajentumisprosessi vaati huomiota jo nyt. Näistä kysymyksistä keskusteltiin myös vuoden arvovaltaisimman SAKhon suuntautuneen EU-vierailun, Euroopan parlamentin puhemiehen Klaus Haenschin käynnin yhteydessä.

SAK järjesti yhdessä STTKn ja Akavan kanssa helmikuussa HVK-seminaarin, jonka puhujia olivat mm. ulkoministeri Tarja Halonen ja EAY:n pääsihteeri Emilio Gabaglio. EU:n tulevaa laajentumista ajatellen seminaariin oli kutsuttu alustajaksi myös Tsekinmaan CmKOS:in puheenjohtaja Richard Falbr. SAKn edustajat osallistuivat HVK-valmistelujen seurantaan sekä Helsingissä että Brysselissä. Ay-liikkeellä onkin syytä lievään tyytyväisyyteen, kun Dublinin huippukokouksen tuloksena oli sopimusluonnos, jonka mukaan työllisyyskymykset, aikamme tärkein asia, saa oman lukunsa uudistettavaan perussopimukseen.

Euroopan tason neuvottelukosketus työnantajajärjestöihin UNICE:en ja CEEP:iin eli sosiaalinen vuoropuhelu jatkui. Roomassa järjestettiin kesäkuussa työmarkkinaosapuolten huippukokous ja lokakuussa käynnistyi uusi neuvottelukierros aiheenaan epätyypilliset työsuhteet.

LÄHIALUEYHTEISTYÖ

Tärkein yhteistyökumppani lähialueilla oli Viron EAKL. Sen hallituksen työskentelyn kehittämiseksi järjestettiin vuoden aikana kolme seminaaria. SAKn ja STTKn kv-sihteerivaltuuskunta kävi tutustumassa myös Latvian ja Liettuan ay-järjestöihin ja järjesti yhteistyössä Baltian maiden keskusjärjestöille EU-koulutusseminaarin.

SAK ja SASK ovat pyrkineet vaikuttamaan lähialueyhteistyöhön myönnettävien valtion avustusten lisäämiseen. Vuoden 1996 aikana avustusrahoja saatiin aikaisempaa enemmän hakuun.

Kansainvälinen osasto järjesti 13.11. Venäjä-seminaarin SAKn liittojen edustajille. Palkansaajajärjestöjen valtuuskunta oli lokakuussa Venäjän FNPR:n vieraana Moskovassa ja SAKn edustaja osallistui kutsuvieraana mm. järjestön edustajakokoukseen joulukuussa.

MUU KANSAINVÄLINEN EDUNVALVONTA

Taloudellisen kehityksen järjestön OECD:n yhteydessä toimivalla ammattiyhdistysliikkeen neuvoa-antavalla komitealla TUACilla oli vuoden aikana kaksi yleiskokousta. Kevään kokouksessa TUAC:n uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Kanadan keskusjärjestön CLC:n puheenjohtaja Robert White. Kevään kokouksessa TUACin jäsenjärjestöiksi tulivat muun muassa Tsekinmaan keskusjärjestö CmKOS ja syksyllä Unkarin järjestöt Liga ja MSZOSZ sekä Ruotsin virkamiesten järjestö TCO. Sekä kevään että syksyn kokouksessa käsiteltiin Etelä-Korean työlainsäädäntöä ja ammattiyhdistysoikeuksia koskevia kysymyksiä. Kokouksissa käsiteltiin myös sosiaaliklausuulia. Työnormikysymys oli näytävästi esillä joulukuun alussa pidetyssä Maailman kauppajärjestön WTO:n Singaporen kokouksessa.

Kansainvälinen työjärjestö ILO

Kansainvälinen työkonferenssi pidettiin kesäkuussa Genevessä. SAKn kansainvälisten asiain päällikkö Kari Tapiola valittiin ILO:n varapääjohtajaksi 1.7.1996 alkaen. Tapiola oli pohjoismaisen ay-liikkeen edustajana ILO:n hallintoneuvostossa kesällä päättyneen kauden. Työkonferenssi hyväksyi kotityötä koskevan yleissopimuksen ja suosituksen. Työllisyyskomiteassa käydyn yleiskeskustelun päätteeksi hyväksyttiin päätöslauselma, jossa linjataan työllisyyden edistämiseksi tarvittavia toimia maailmanla-

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

juisessa toimintaympäristössä ja todetaan työelämän normien valvonnan tehostamisen olevan ILO:n rooliin kuuluva tärkeä tehtävä. Työjärjestön toiminnassa painottui vaikuttaminen siihen, että kansainvälisen kaupan pelisääntöihin saataisiin sosiaalilauseke.

Kolmikantaista yhteistyötä talous- ja sosiaalipolitiikassa koskevana hyväksyttiin johtopäätökset, joissa todetaan, että ILO:n on kaikin tavoin edistettävä yhteistyömenettelyjä ja toteutettava erityisrooliaan YK:n sosiaalisen kehityksen huippukokouksen seurannassa ja voimistettava yhteyksiään Maailmanpankin, IMF:n ja Maailman kauppajärjestön WTO:n kanssa. Lisäksi hyväksyttiin lapsityövoiman käytön kieltoa koskeva päätöslauselma.

Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK

Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK täytti kymmenen vuotta. Juhlavuotta vietettiin työn merkeissä. SAK:n edustajakokouksen jälkeen SASK järjesti jäsenjärjestöille solidaarisuusseminaarin, johon kutsuttiin myös SAK:n, KTV:n ja Metalliliiton edustajakokousten kansainvälisiä vieraita. Kehitysyhteistyö ja SASK olivat teemoina myös perinteisessä Kiljavan syyspajassa.

SASKin projektitoiminta oli lievästi kasvussa. Kehitysyhteistyön osalta projektibudjetti oli noin 12 milj. markkaa ja uutena alueena toiminnassa korostui lähialueyhteistyö. SASKin toiminnanjohtajaksi siirtyi loppuvuodesta Hannu Ohvo SAK:n kansainväliseltä osastolta edellisen toiminnanjohtajan, Dave Seligsonin siirryttyä Kansainvälisen metalliliiton IMF:n palvelukseen.

Kansainvälinen tiedotus

Kansainvälinen tiedotus tuotti vuoden 1996 aikana kolme englanninkielistä tiedotetta. Keväällä pidettiin kansainväliset järjestöt ajan tasalla SAK:n lakkouhasta ja kesällä käsiteltiin edustajakokouspäätöksiä.

Vuoden alkupuoliskolla edustajakokouksen kokousvieraita ja muuta käyttöä varten valmistuivat SAK:n esitteet ruotsin, englannin ja myös ensimmäistä kertaa ranskan ja espanjan kielillä. Edustajakokouksesta järjestettiin yhteistyössä viestintäyksikön kanssa tiedotustilaisuuksia ja kokouksen aikana useat tiedotusvälineet haastattelivat SAK:n kansainvälisiä vieraita.

Syksyllä käynnistettiin keskustelu ay-perusoikeuksien turvaamisesta järjestämällä lehdistötilaisuus SAK:n perusoikeusseminaarin alla. Tiedotusoperaatioon liittyi myös VAKL:n ay-vapaita vyöhykkeitä käsittelevän aineiston käännättäminen suomenkielille nimellä "Ay-oikeuksien autiomaat." WTO:n tulevasta kokouksesta tiedotettiin ennakkoon ja kokouksen aikana ay-liikkeen kantoja välitettiin lehdistölle.

Ammattiliittolehdille järjestettiin 19.12. oma tiedotustilaisuus vuoden 1997 toiminnasta ja tulevasta yhteistyöstä. Muutoin ay-lehdille toimitettiin useita juttuja, mm. pohjoismaisen naistoiminnan 60-vuotisen taipaleen merkeissä ja EAY:n pääsihteerin haastattelu.

Palkansaajajärjestöjen tiedottajat kokoonoutuivat säännöllisesti. Ryhmä aloitti Key-toimiston englannin- ja ranskankielisen esitteen valmistamisen ja hoiti useita yhteisiä tiedotusprojekteja, kuten toimittajien valmentamisen EAY:n lehdistökonferenssiin ja PSKJ:n yhteisten tilaisuuksien tiedottamisen. Työmarkkinajärjestöjen tiedottajien työryhmä aloitti englanninkielisen esitteen valmistamisen suomalaisesta työmarkkina- ja neuvottelujärjestelmästä.

Tietopalvelu

Tietopalvelu siirtyi organisaatiouudistuksen yhteydessä kansainväliselle osastolle ja palvelee muutoksen jälkeen SAK:n toimiston ja ulkopuolisten tiedonhakijoiden apuna keskittyen entistä enemmän kansainvälisen tiedon hankintaan.

SAK:n atk-verkkoon hankittiin loppuvuodesta CD-Rom-torni ja henkilökunta sai mahdollisuuden hakea itse tietoa verkossa ole-

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS

1996

valta palvelimelta, johon mahtuu samanaikaisesti 21 romppua. Osa SAK:n ammattilistoista sitoutui osallistumaan yhteisten CD-Rom-levyjen hankintaan ja rahoittamiseen. Vuoden loppupuolella CD-Rom-torni oli sisäänojovaiheessa.

SAK:n osastot ja yksiköt pitivät yllä Trip-tekstitietopankissa olevaa 16 tietokantaa. Tietokannat olivat pääasiassa toimiston sisäisessä käytössä. Laajin on kirjatietokanta, jossa vuoden lopussa oli luetteloituna runsaat 12 000 kirjaa. Lisäys vuoden 1996 aikana oli 1 130 kirjaa. Jäsenliittojen työntekijöillä on mahdollisuus pyytää SAK:n tietokantoihin käyttöoikeutta.

JÄSENPALVELUOSASTON TOIMINTA

Organisaatiouudistuksessa muodostettu uusi jäsenpalveluosasto aloitti toimintansa elokuussa. Jäsenpalveluosaston toiminta-ajatuksena on kaiken jäsenistöön suuntautuvan palvelun ja toiminnan kokoaminen yhteen. Syksyn toiminta toteutettiin vanhan toimintasuunnitelman pohjalta uudessa kokonpanossa. Sen sijaan tulevan vuoden toimintasuunnittelu tehtiin uuden osaston kokoamisperiaatteiden hengessä.

VIESTINTÄ

SAK:n kolmivuotista viestinnän kehittämishanketta jatkettiin. Päivittäisen tiedottamisen lisäksi järjestön yhteisökuvaa kehitettiin. Edustajakokouksen ja valtuuston kokouksen yhteydessä SAK:n julkiseen näkymiseen kiinnitettiin erityistä huomiota. SAK:n 90-vuotisjuhlavuosi 1997 tarjosi yhteisökuvan uudistamiseen hyvän tilaisuuden. Juhlavuoden valmistelu käynnistettiin syksyllä ja juhlavuoden ilmeen suunnittelu ja toteutus kilpailutettiin eri mainostoimistojen kesken.

Päivittäisen tiedottamisen ja myös yhteisökuvan kannalta kriittiset hetket ajoittuivat kevääseen ja alkukesään, jolloin SAK sai lakkouhan alla osakseen voimakasta julkista

ryöpytystä. Kuukautta myöhemmin edustajakokouksen yhteydessä julkisuus kuitenkin suhtautui järjestöön neutraalimmin, osin jopa myönteisesti.

Syksyllä kootun uuden viestintävaliokunnan työ käynnistyi loppuvuonna. Valiokunnan roolia täsmennettiin erityisesti SAK:laisen ammattiyhdistysliikkeen kokonaisviestinnän ja tiedotustoiminnan tueksi ja koordinaattoriksi.

Ulkoinen tiedotus

Toimittajien palvelua tehostettiin edelleen erillisen suunnitelman mukaan. Erityistä huomiota kiinnitettiin alueellisen viestintäpalvelun parantamiseen. SAKlainen ammattiyhdistysliike saikin entistä enemmän tilaa näkemyksilleen alueellisissa ja paikallisissa tiedotusvälineissä.

Lehdistötilaisuuksia järjestettiin mm. työnseisauksuhan alla sekä edustajakokouksen yhteydessä. Erittäin hyviä kokemuksia ja toimittajapalautetta saatiin, kun SAK:n järjestötutkimus julkistettiin samanaikaisesti useilla paikkakunnilla eri puolilla Suomea. Taustatilaisuuksia järjestettiin työmarkkina-toimittajille, naistoimittajille ja kesälomien alla kesätoimittajille.

Liittolehtien palvelua jatkettiin ja artikkeleita ajankohtaisista asioista tuotettiin itse ja tilattiin ulkopuolisilta liittolehtien käyttöön. Viestintäiltpäivien, koulutus- ja ajankohdistilaisuuksien sarjaa liittojen tiedottajille jatkettiin.

Kevään työnseisauksuhan alla valmisteltiin mm. tilannetta taustoittavia radiomainoksia kaupallisille paikallisradioasemille.

SAK:n Internet-kotisivuja kehitettiin edelleen ja palvelu vakiinnutettiin. Tavoitteen mukaisesti SAK:n 90-vuotisjuhlailme vietiin myös järjestön Internet-sivuille.

Koulutus

Ay-aktiivien viestintätaitojen kehittämiseksi järjestetyille viestinnän perus- ja jatko-

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

kursseille sekä radiokursseille osallistui yli sata ay-aktiivia. SAKn ja liittojen johdolle ja asiantuntijoille tarkoitetut yhteistyössä MTV:n kanssa toteutetut TV-esiintymiskurssit saavuttivat myös suurta suosiota.

Radio-ohjelmat

Viestinnän tuottamat, 3 - 5 minuutin pituiset, ajankohtaisista työmarkkina-asioista tehdyt ohjelmat lähetettiin viikottain kaikille paikallisradioille. Lakkouhan alla juttuja teetettiin vieläkin useammin. Ohjelmilla oli kaksi vuorottelevaa free-toimittajaa. Jäsenliitoista osa teki ohjelmaan omia omakustanteisia ohjelmiaan. Jutuissa haastateltiin SAKn johdon ja asiantuntijoiden lisäksi liittojen johtoa ja asiantuntijoita.

SAKn ja sen jäsenliittojen, valtakunnallisten asioiden taustoja syventävät alueelliset ay-radio-ohjelmat kuuluivat Uudellamaalla "Ei auta itku markkinoilla", Kymen läänissä "Duunissa klo kymmenen jälkeen", Mikkelin läänissä "Makasiini" ja Vaasan läänissä "Työpaikalla".

Tutkimukset

Kansalaisten työmarkkinoita ja ay-liikettä koskevia mielipiteitä kartoitettiin Suomen Gallupin kanssa toteutetuilla Työmarkkina-ilmastotutkimuksilla. Tutkimukset tehtiin keväällä ja syksyllä. Juhannuksen alla tehtiin välimittaus, jolla selvitettiin, oliko kevään työseisaukseskustelu vaikuttanut kansalaisten järjestöä kohtaan tuntemaan arvostukseen.

Osana viestinnän kehityshanketta SAKn järjestökuvaa selvitettiin yksityiskohtaisemmin Taloustutkimus Oy:n ryhmähaastatteluihin perustuvalla tutkimuksella. Viestinnän kehittämisen tukena käytettiin myös Taloustutkimus Oy:n viestintätutkimusta.

SAKn joka viides vuosi tehtävä järjestötutkimus julkistettiin alkuvuodesta näyttävästi eri puolilla Suomea. Yhteistyössä Tampereen Yliopiston kanssa selvitettiin SAKn näkymistä julkisuudessa sekä työseis-

usuhan alla että Ihmisen puolella' edustajakokouksen yhteydessä.

Julkaisutoiminta

Vuosittaisista julkaisuista ilmestyivät:

- SAKn toimintakertomus 1995
- Ammattiyhdistyskalenteri 1996
- Taskulämmin 1996
- Tilastotietoja 1996
- Katalogi 1995
- SAKn puhelinmuistio 1996 -1997

Muut julkaisut:

- SAKn edunvalvonta vuosituhtaan vaihteessa
- Tietoa, toimintaa ja turvallisuutta/SAKn liittojen jäsentutkimus 1995
- Akanvirrassa Tutkimus SAKlaisten naisten oloista ja mielipiteistä
- Kiertokirjeestä eetteriin - Tiedottajan tiedotusopas
- Työtä riittää jaettavaksi/Uusi ajattelu työaikoihin
- Ihmisen puolella SAK/Kansalaisten ja jäsenten ajatuksia SAKsta
- Ammatilla eteenpäin (yhteistyössä Taloudellisen Tiedotustoimiston kanssa)

SAKn monistesarjoissa julkaistiin: kannanottoja, taloustietoa, puheenvuoroja ja tutkimustietoa.

Syyskaudella valmisteltiin materiaalia SAKn 90-vuotisjuhlavuotta varten ja mm. lomakkeet, kirjekuoret ja käyntikortit saivat 'auriongonousun¹ ilmeen. Jo marraskuussa käynnistynyttä juhlavuoden Tue työtöntä jäsentä' -keräystä varten tuotettiin lisäksi keräysmateriaalia.

Paikallisjärjestötiedote

Hallinnon päätöksistä, viestinnästä ja järjestöasioista sekä yhteistyötahojen toiminnasta kertova paikallisjärjestötiedote ilmestyi painettuna yhdeksän kertaa 3 000 kappaleena.

EVO-tiedote

Edunvalvonnan ajankohtaisista asioista kertova sekä tausta- ja perustietoja välittävä

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

EVO-tiedote ilmestyi 800 kappaleen monisteenä 16 kertaa.

Messut

SAK osallistui seuraaville messuille:

- Etelä-Karjalan Messut, 20. - 21.4., Lappeenranta
- Maakuntatapahtuma, Ahvenanmaa, 13. -15.6., Senaatintori, Helsinki
- Pohjois-Karjalan Messut, 13. -16.6., Joensuu
- Uraputki, 11.-13.10., Jyväskylä
- AVO-Messut, 7.-9.11., Tampere

Messujen teemana oli "Ihmisen puolella - SAK". Messuille osallistuivat kaikki kyseisen alueen jäsenliitot. Messuilla jaettiin SAK:n ja liittojen aineistojen ohella myös ajankohtaisiin asioihin liittyvää materiaalia.

Yh teiskun ta vaikuttamin en

Vuonna 1994 aloitettua yhteiskuntavaikuttamisen projektia jatkettiin ja sen mukaisesti järjestettiin tilaisuuksia mm. eduskuntaryhmille, eduskunnan valiokunnille, ryhmäkanslioille, hallituksen ministereille ja avustajakunnalle. Tapaamisten teemoina olivat ajankohtaiset edunvalvontakysymykset.

JÄRJESTÖTEHTÄVÄT

Aluetoiminnan kehittäminen

SAK:n aluetoiminnan kehittämistyötä jatkettiin edustajakokouksen hyväksymän suosituksen pohjalta. Hallitus hyväksyi syksyllä kehittämisprojektin II-vaiheen organisaation, ja valtakunnallinen ohjausryhmä aloitti työnsä puheenjohtaja Maj-Len Remahlin johdolla. Se käynnisti läänikohtaisten työryhmien työn, jonka tuloksena syntyvät alueelliset kehittämis ehdotukset. Projektin tehtävänä on laatia ehdotukset SAK:n alueorganisaation kehittämiseksi vastaamaan valtion aluehallinnon muutoksia. Keskusjärjestön, liittojen sekä aluetason EU-vaikuttamisen yhteistyön ja koordinaation parantamisesta laaditaan myös ehdotukset.

Osana aluekehittämistyötä SAK:n hallitus uudisti maaliskuussa 1996 läänien neuvottelukuntia koskevan ohjesäännön. Aluekehittämisprojektit koottiin läänijaon mukaisesti alkusyksystä 1996 ja ensimmäinen projektien yhteinen kokous- ja koulutustilaisuus pidettiin lokakuussa Kiljavalla. Maakuntien aluelainsäädännön uudistus sekä EU-rahastojen vaikutus aluepolitiikkaan avasi ay-liikkeelle uusia toimintakanavia. SAK:n aluekokousten valitsevat maakuntaryhmät valitsivat edustajansa yhteistyöryhmiin, ja maa- ja seutukunnallinen työskentely aloitettiin. SAK:n piiritoimistojen painopistealueet olivat, viranomaisyhteistyö, tiedotustoiminnan kehittäminen alue- ja paikallisradioissa, kouluyhteistyö, alueellinen koulutus, työttömien toiminnan tukeminen, paikallisjärjestötyön ja työpaikkatoiminnan tukeminen.

Vuoden 1996 SAK-päivien teemat vaihtelivat maakunnan kehittämisestä, työelämän kehittämiseen ja työssäjaksamisesta vapaa-ajan teemoihin. SAK oli mukana myös messuilla. Keski-Suomessa järjestettiin IV Uraputki-messut, joiden teemana oli työn ja koulutuksen merkitys. Tämän lisäksi esiinnyttiin omilla osastoilla esim. Hämeessä (Tampere), Etelä-Karjalassa, (Lappeenrannassa) ja Pohjois-Karjalassa (Joensuu).

Pääkaupunkiprojekti

SAK:n edustajakokous päätti, että SAK ja asiasta kiinnostuneet jäsenliitot perustavat yhteisen pääkaupunkiprojektin organisoidaan ja tehostetaan pienyrityksissä sekä epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien työntekijöiden, erityisesti naisten ja nuorten, järjestäytymistä ja edunvalvontaa. Projektiin ilmoittautui 12 ammattiliittoa ja ammattiin opiskelevien SAKKI ry. Käytännön toiminnan kautta alettiin etsiä pääkaupunkiseudulle parhaiten sopivia toimintamalleja, kerätä tietoa epätyypillisistä työsuhteista ja niiden ongelmista, tehdä työsuhte- ja sosiaaliturvaa tunnetuksi ja selvittää jäsenpalvelujen kehittämistarvetta.

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

Työttömät jäsenet

Työttömien jäsenten tukitoiminnan vahvistamiseksi perustivat SAK, Metalliliitto ja SAKKI ry työttömien ay-jäsenten tukiyhdistyksen, joka aloitti toimintansa marraskuussa. Yhdistyksen tarkoituksena on järjestää yhdessä liittojen kanssa työttömille jäsenille aktivointitoimintaa. Toiminnan tukemiseksi käynnistettiin valtakunnallinen keräys, jonka suojelijana on tasavallan presidentti Martti Ahtisaari.

Järjestövaliokunta

Valiokunnan työssä korostuivat lyhyiden työsuhteiden neuvontaan ja järjestäytymiseen liittyvät uudet haasteet. Itsensä työllistäviä ja yrittäjiä ryhtyneitä jäseniä varten tehtiin liitântäsopimus ammatinharjoittajien ja yrittäjien työttömyyskassan AYT:n kanssa. Sisäisten järjestörajakysymysten osalta siivousalan sopimussuhteet työllistivät valiokuntaa.

Yleislakkouhkan alla toukokuussa järjestövaliokunta ja liittojen järjestövastaavat muodostivat toimintaorganisaation, joka valmisti ja organisoivat työtaistelun toimintavalmiuden. SAK ja STTK vastasivat työtaistelun aiheuttamista kustannuksista. AKAVA jättäytyi lakkovalmistelujen ulkopuolelle.

EU- ja kunnallisvaalit 20.10.96

Ay-väen EU-vaalitulaisuuksia järjestettiin maakunnissa noin sata. Äänestysaktiivisuus jäi vaaleissa kuitenkin keskimääräistä alhaisemmaksi, kun työttömät ja nuoret äänestivät passiivisesti.

Viro

SAKn järjestövaliokunnan päätöksen mukaisesti Viron ammatillisen keskusjärjestön EAKL:n kanssa aloitettiin toimintavuonna alueellisen yhteistyön kehittämisprojekti. Kolmevuotiseen yhteistyöprojektiin osallistuu myös Teknisten liitto ja SAKn Jyväskylän ja Tampereen paikallisjärjestöt. Projektin kohteena on Tarton maakunta ja sen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastasi

järjestövaliokunnan valitsema projektiryhmä. Tarton alueen ammattiliitot perustivat vastaavan työryhmän. Hyvin alkuun lähteneen Tarton alueellisen ay-toiminnan kehittämisprojektin ansioista EAKL:n hallitus aloitti alueellisen toiminnan kehittämisen muillakin paikkakunnilla.

Nuoret

SAKn nuorten toiminnan painopisteitä olivat valmistautuminen kesäkuussa pidettyyn edustajakokoukseen ja syyskuussa pidettyyn tulevaisuustapahtumaan. Alueelliset nuorten toimintaryhmät osallistuivat aktiivisesti edustajakokouksen tavoiteohjelman kommentoimiseen. Nuorten tavoitteena oli saada enemmän nuoria kokousedustajia edustajakokoukseen kuin edellisellä kerralla. Kokouksessa oli 42 alle 35-vuotiaasta kokousedustajaa eli tavoite saavutettiin erinomaisesti.

SAKn nuorten päätapahtuma oli syyskuussa Turussa toteutettu tulevaisuustapahtuma, joka koostui korkeatasoisesta seminaarista ja risteilystä. Tapahtumaan osallistui 412 ay-nuorta.

Liittojen nuorisotyössä aktiivisesti toimiville ja SAKn nuorten alueellisille toimintaryhmille tarkoitettu Zigsak-tiedote ilmestyi toimintavuonna neljä kertaa ja sen painos oli 10 000 kappaletta. Alkukesällä ilmestyi SAKn nuorisotutkimus 1996. Nuorten toimintaryhmät jatkoivat toimintaansa aktiivisesti ja uudet toimintaryhmät perustettiin vuoden aikana Lappiin ja Poriin. Toimintaryhmien järjestämistä tapahtumista suurin oli perinteinen itsenäisyyspäivän rock-konsertti Jyväskylässä, johon osallistui yli 4 000 nuorta.

Vuoden aikana aloitettiin yhteistyö Saksan ammatillisen keskusjärjestön DGB:n Freiburgin ja Breisgaun alueen nuorten kanssa. 10-henkinen nuorisovaltuuskunta saapui Suomeen ensi vierailulle marraskuun 10. päivänä.

SAK järjesti Kiljavan opistolla huhtikuussa SOPO-seminaarin, johon osallistui reilu 70 oppilaanohjaajaa. Vuoden lopulla järjestet-

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

tiin kouluyhteistyöseminaari, joka käynnisti SAK:n oman kouluyhteistyöneuvottelukunnan perustamisvalmistelut. Näiden lisäksi SAK osallistui aktiivisesti tammikuussa Kuopiossa pidetyille OPO-päiville.

Ruotsinkielinen sihteeristö

Ruotsinkielinen toiminta oli edelleen kiinteä osa SAK:laisen ammattiyhdistysliikkeen järjestötoimintaa. Päätehtävänä oli aikaansaada mahdollisimman hyvä ja tasa-vertainen toimintaympäristö ruotsinkielisille jäsenille sekä edunvalvonnassa että järjestö» ja yhteiskunnallisessa toiminnassa.

Sihteeristö järjesti tiedotus- ja koulutustilaisuuksia ja tuki Kiljavan opiston ruotsinkielistä kurssitoimintaa osanottajien hankinnassa. SAK:n tuottamat tärkeimmät tiedotteet käännettiin ruotsiksi. SAK:n ja sen jäsenliittojen henkilökunnalle järjestettiin kielikurssi, jotta jäsenet saivat vielä paremman palvelun omalla kielellään.

Edellisen edustajakokouksen alussa sihteeristö asetti tavoitteekseen maan kaikkiin ruotsinkielisiin ammattikouluihin tutustumisen. Tavoite saavutettiin keväällä 1996. Tutustumiskäynnit osoittautuivat tarpeelliseksi, koska niiden jälkeen yhteydenotot erilaisissa kysymyksissä sekä keskusjärjestöön että liittoihin lisääntyivät huomattavasti.

SISÄINEN KOULUTUS

Koulutusvatiokunta jatkoi työtään Ay-koulutus 2005- raportin linjausten pohjalta. Paikallisesta sopimustoiminnasta käynnistettiin projekti, johon lähti mukaan seitsemän

liittoa. Opistojen luottamusmieskursseilla ja työpaikoilla aloitettiin laaja selvitystyö ay-koulutusta koskevien suositusten tekemiseksi. Koulutuksen rekrytointiselvitys toteutettiin ja tietokoneavusteisesta opetuksesta järjestettiin koulutustilaisuus. Teemaa oppiminen pohdittiin seminaarissa Klaus Weckrothin kontekstuaalisen oppimisen käsitteen pohjalta.

Alkuvuodesta valiokunnan työssä painottuivat myös koulutuspoliittiset ja ammatillisen koulutuksen kysymykset. Kesäkuun edustajakokouksen jälkeen nimetyn valiokunnan tehtäväksi määriteltiin ensisijaisesti ay-liikkeen sisäisen koulutuksen kehittäminen.

Pohjolan Opiston toiminta lakkautettiin, mutta ay-koulutusta jatkettiin Oulun settlementtityhdistyksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti samoissa tiloissa, mutta Kiljavan opiston järjestämänä.

Aikuinen ja työ -koulutusohjelmaa toteutettiin entisessä laajuudessaan. Ongelmana oli uusien opiskelevien ryhmien saanti. Saadun palautteen perusteella koulutusohjelmaa lyhennettiin kymmenestä opintoviikosta yhdeksään.

Euroopan unionin jäsenyyden myötä uudet jäsenmaat saivat kaksi ylimääräistä ETUCO- kurssia EU-asioiden kouluttajakoulutuksesta ja liittymisen vaikutuksista aomaiden poliittiseen tilanteeseen ja ay-liikkeeseen. Kouluttajakurssi toteutettiin Itävallan, Ruotsin ja Suomen yhteisenä tilaisuutena ja toinen kurssi järjestettiin jokaisen maan palkansaajakeskusjärjestöjen edustajille erikseen. Molemmat kurssit pidettiin Brysselissä.

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

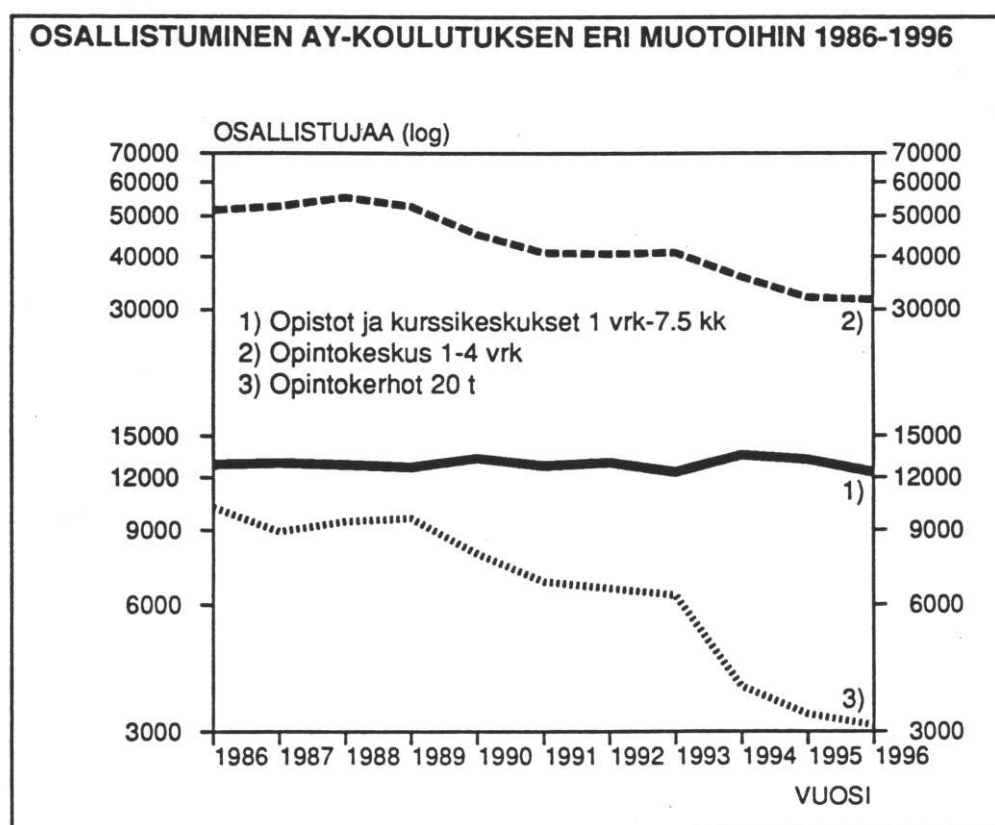
OPISTOJEN A Y-KURSSIT 1995 ja 1996

	Kursseja		Opiskelijoita		Opiskelupäiviä	
	1995	1996	1995	1996	1995	1996
•Kiljavan Opisto						
2-4 pv	189	172	3 304	3 169	7 630	7 706
5 pv ja pidemmät	189	176	2 792	2 411	19 780	18 045
Yhteensä	378	348	6 096	5 447	27 410	25 751
Liittojen opistot ja kurssikeskukset						
2-4 pv	134	132	3 447	2 918	8 174	7 449
5 pv ja pidemmät	234	234	3 662	3 814	24 446	28 643
Yhteensä	368	366	7 109	6 732	34 620	36 092
Kaikki yhteensä	746	714	13 205	12 312	62 030	61 843

PAIKALUSKOULUTUS 1995 ja 1996

	TSL		KSL		YHTEENSÄ	
	1995	1996	1995	1996	1995	1996
Osallistujia:						
Opintokerhoissa	3 065	2 933	246	178	3 311	3 111
Lyhytkursseilla	27 252	26 855	4 723	4 776	31 975	31 631
Yhteensä	30 317	29 788	4 969	4 954	35 286	34 742

* Yhdistetty Pohjolan Opiston luvut

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

SAK:N KEHITTÄMISKESKUS

Kehittämiskeskus jatkoi liittojen hallintojen valmentamista, johtamisen tukipalveluja, liittojen työn kehittämisprojekteja, henkilöstökoulutusta, toimitsijoiden ja toimistotyöntekijöiden täydennyskoulutustutkinnon ylläpitoa ja yksittäisiä kehittämishankkeita sekä antoi konsultointi- ja keskustelutukea. Liittojen toisiltaan oppimista edistettiin ja oman toiminnan palaute- ja arviointimenetelmien käyttöä tuettiin. Tavoitteena oli lisätä oppimista työyhteisöissä. Liittojen tarpeiden mukaisesti osallistuttiin avustavana resursina erilaisiin muutoshankkeisiin. Eri puolilla ammattiyhdistysliikettä virisi niin hallintojen kuin henkilöstönkin parissa innostus osamisen ja pätevyyden sekä toimintojen parantamiseen. Kehittämiskeskuksella oli antoisaa rooli olla mukana tässä kehitystyössä.

Tapahtumien, kurssien ja palveluiden volyymit olivat edellisen kauden tasolla. Henkilöstökoulutuksen lyhytkursseja kehittämiskeskus toteutti vuoden aikana 44 kpl ja niille osallistui yhteensä 610 henkeä. Opiskelijapäiviä näillä kursseilla oli yhteensä 1 080. Ammattiliittojen työntekijöille järjestettyyn Syyspajaan, jonka teemana oli kansainvälisyys ja solidaarisuus osallistui 170 henkeä. Lisäksi liittojen omia työyhteisöissään kehittämiskeskuksen kanssa yhdessä toteutettuja hallintojen tai henkilöstön koulutus- ja kehittämistilaisuuksia oli vuoden aikana yhteensä 48 kpl.

TASA-ARVOKOULUTUS

Tammikuussa käynnistyi tasa-arvokoulutuksen pilottihanke "Vaikuttajanaisten koulutusohjelma". Koulutus oli monimuotoinen ja sisälsi kuusi viikonlopun koulutusjaksoa ja väliaikatehtävät. Koulutukseen osallistui 18 naista pääkaupunkiseudulta yhdeksästä eri ammattiliitosta. Koulutuksen tavoitteena oli osanottajien tiedostamisen lisääminen, välineiden saaminen ja verkostojen rakentaminen siten,

että ne auttavat osanottajia tasa-arvon edistämisessä työpaikoilla ja ammattiliitossa. Koulutuksen aikana ja sen jälkeen kaikki osanottajat tekivät tasa-arvoa edistäviä tekoja työpaikoilla tai ammattiliitossa vaihdellen puheeksiottamisesta konkreettisiin tekoihin. Osanottajien kokemuksia seurataan yli vuoden ajan koulutuksen päättymisen jälkeen.

Syksyllä järjestettiin neljä alueellista viikonlopun tasa-arvokoulutustilaisuutta otsikolla "Arkipäivän ihmisoikeudet". Tilaisuudet pidettiin Karjaalla, Hyvinkäällä, Imatralla ja Oulussa. Koulutus näissä tilaisuuksissa olleiden kanssa jatkuu vuonna 1997 viikonlopun pituisella lähikoulutuksella ja väliaikatehtävillä. Tavoitteena on pitkäkestoisen koulutuksen avulla aikaansaada tiedostamisprosesseja ja käytännön tasa-arvoa edistäviä toimia eri työpaikoilla ja paikkakunnilla.

TUTKIMUSTOIMINTA

Vuoden aikana julkistettiin vuonna 1995 kerätystä SAK:n liittojen jäsentutkimusaineistosta tehdyt kolme raporttia: perusraportti "Tietoa, toimintaa, turvallisuutta", työttömien tilannetta kuvaava selvitys "Tietoja SAKlaisesta työttömyydestä" sekä raportti SAKlaisista naisista "Akanvirrassa". Tutkimusaineisto antoi tietoja yli neljän tuhannen eri aloilla työskentelevien jäsenten elämäntilanteista, työoloista, suhteesta ammattiyhdistykseen ja ay-liikkeelle asetetuista odotuksista. Raportit saivat julkisuutta tiedotusvälineissä ja niiden tuloksia on hyödynnetty edunvalvontatyössä. Tutkimus oli jatkoa vuoden 1984 ja 1990 järjestötutkimuksille.

PALKKATYÖLÄINEN

Ensimmäisellä vuosipuoliskolla Palkkatyöläisen sisältöä leimasivat varsinkin SAK:n 15. edustajakokous sekä sen alla kärjistynyt kiistely työttömyysturvan kokonaisuudistuk-

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

sesta. Syyspuolella paneuduttiin perusteelliseen mm. EU:n parlamenttivaaleihin ja rakennustoiminnan tilaan. Lehti noteerasi myös normaalia näyttävämmiin SAK:n uuden valtuuston ensimmäisen kokouksen marraskuussa.

Palkkatyöläinen käsitteli koko vuoden lähes joka numerossaan rahaliitto Emua ja sen oletettuja vaikutuksia yhteiskunnan eri aloille. Toistuvasti puututtiin myös pätkätoihin, vuokratöihin, ikääntyneiden työkykyyn, erilaisiin työaikamalleihin ja työttömyyteen.

Varsinkin touko- ja kesäkuussa lehtiryhmä työskenteli kovan paineen alaisena. Yleislakon partaalle johtaneen työttömyysturvakiistan vuoksi toimitettiin mm. normaalin lehden laajuinen ylimääräinen lakkoextra.

Edustajakokouspäivinä lehtiryhmä teki kaksi aikakauslehtityyppistä kokouslehteä, jotka toimitettiin ja painettiin yöllä ja jaettiin seuraavana aamuna kokouspaikalla. Malli näihin kokouslehtiin saatiin suurista kansainvälisistä ay-kokouksista ja sitä sovellettiin nyt ensimmäistä kertaa.

Palkkatyöläinen julkaisi vuoden aikana kolme teemanumeroa: 10-sivuisen EU-katsauksen maaliskuussa, yhtä laajan juttusarjan EU-vaaleista syyskuun lopulla ja 16-sivuisen paketin rakentamisesta lokakuussa. Ulkoasultaan Palkkatyöläinen muuttui entistä värikkäämmäksi. Yksinkertaistuneen tekniikan seurauksena noin puolet lehden sivuista oli mahdollista tehdä säännönmukaisesti monivärisenä.

Vaikka värikkyys kasvoi, lehtien sivulukua jouduttiin kustannussyistä jatkuvasti rajoittamaan. Yhtä numeroa kohti laskettu keskimääräinen sivuluku oli 19,4, kun se 1995 oli 18. Nousu johtui lähinnä syyskauden kahdesta teemanumerosta. Numeroja ilmestyi 25 eli yhtä suunniteltua enemmän (toukuun lakkoextra).

Joulukuussa Palkkatyöläinen aloitti tekniseen ja toimitukselliseen yhteistyöhön tähtäävät neuvottelut Rautatieläinen-lehden kanssa. Palkkatyöläistä toimitettiin 2,5 toi-

mittajalla ja neljällä viidellä vakinaisella avustajalla.

LÖNTAGAREN

Toimintakausi oli Löntagarenin ilmestymisen 26. Lehti toimi edelleenkin päätehtävänsä mukaisesti suomenruotsalaisen palkansaajaväestön äänenkannattajana ja pyrki artikkelivalinnoillaan edistämään ay-liikkeen ruotsinkielisen jäsenistön yhteenkuuluvuutta ja toimimaan keskustelufoorumina. Lehti osallistui yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä välitti tietoa jäsenistöltä ay-johdolle ja päin vastoin.

Tehtävä edellytti ajankohtaisten yhteiskunnallisten muutosten monipuolista seurantaa. Päähuomio oli työmarkkina- ja työelämän kysymyksissä. Lehti seurasi tarkoin tapahtumia pohjoismaisilla työmarkkinoilla. Yleensäkin kansainvälisten ay-asioiden seurantaa pidettiin varsin tärkeänä.

Löntagaren jatkoi EU-asioiden erityisseurantaa julkaisemalla kaksi teemaliitettä — EU-faktaa. Ensimmäinen ilmestyi huhtikuussa ja jälkimmäinen syyskuussa. EU-faktat tehtiin yhteistyössä muiden palkansaajakeskusjärjestöjen, STTK:n ja AKAVAn, sekä useiden näiden jäsenliittojen kanssa. EU-faktojen kokonaispainos oli 50 000 kappaletta, ne lähetettiin yhteistyöliittojen ruotsinkielisille jäsenille sekä suomenruotsalaisten alueiden lukioille ja ammatillisille oppilaitoksille.

Kevätkaudella lehden keskeisenä teemana oli työttömyysturva, jonka säilyttämiseksi ay-liike kävi tiukkaa puolustustaistelua aina lakkouhkaan asti, jonka aikana lehti julkaisi ylimääräisen lakkonumeronsa. Muissa kevätkauden julkaisuissa paneuduttiin SAK:n, KTV:n ja Metalliliiton edustajakokousasioiden valmisteluihin sekä kokousten seurantaan. SAK:n edustajakokouksen aikana julkaistiin yhteistä Löntagarenin ja Palkkatyöläisen kokousextraa.

Syyskaudella käsiteltiin erityisteemoja; kaupan markettisoitumista sekä työn jakamista ja tulevaisuutta yksilön näkökannalta. Yh-

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

dessä teemanumerossa tarkasteltiin tilanetta rakennusosalalla.

Suomenruotsalaista työelämää esiteltiin säännöllisesti eri alojen työpaikkareportaa-seissa. Jäsenliittojen asioita varten oli entiseen tapaan erityispalstansa - Mitä liitoissa tapahtuu. Kulttuuriasioita tarkkailtiin suomenruotsalaisten kirjojen ja teatteriesitysten arvosteluissa, elokuvakronikassa sekä näyttelyarvosteluissa.

Löntagaren julkaisi toimintakautena 24 numeroa. Lehti ilmestyi keskimäärin 18,6 sivuisena, 1,6 sivua laajempaan kuin edellisenä vuonna. Kokonaispainos oli 21 200 kappaletta. Suurin tilaaja oli edelleenkin KTV, jolla oli tilauksia kaikkiaan 7 700, seuraavana oli Metalliliitto 4 200 tilauksella. Yli tuhat tilausta oli Kemianliitolla, AKT:llä ja Rakennusliitolla.

Löntagaren esittäytyi suomenruotsalaisilla lehtimessuilla, joka pidettiin Ruotsalaisessa Teatterissa Helsingissä lokakuussa. Suomenruotsalaisten aikakauslehtien luettelossa julkaistiin myös tiedot Löntagarenista.

PALKANSAAJAKESKUS- JÄRJESTÖJEN YHTEISTYÖ

Palkansaaajakeskusjärjestöjen yhteistyö jatkui hyvänä. Vakiintuneen tavan mukaan puheenjohtajakokouksiin osallistuivat myös SAK:n suurimpien jäsenliittojen puheenjohtajat. Toimintatavat kehittyivät vuoden kuluessa. Kun aiemmin yhteistoiminnan etukäteissuunnittelu oli varsin perusteellista ja asiantuntijaryhmien lukumäärä suuri, niin kuluneen vuoden aikana yhteistyö oli enemmän tarve- ja tilannekohtaista ja muodollinen yhteistyö vähäisempää.

SAK:n ja STTK:n yhteistyö oli vuoden aikana särötöntä. Työttömyysturvan leikkausten yhteydessä järjestöt jättivät lakkouhan, johon AKAVA ei yhtynyt.

Tärkeimpiä yhteistyössä hoidettuja edunvalvonta-asioita olivat mm. TEL-vakuutukseen liittyvät yhtiölainsäädäntö ja sijoitustoiminta

sekä koulutusvakuutuksen valmistelu vuoden lopulla.

Kansainvälinen yhteistyö jatkui myös tiiviinä yhteisesti sovitun järjestäytymismallin pohjalta niin PAY:ssä, EAY:ssä VAKLissa kuin ILO-asioissakin. Erityisesti Suomen EU-jäsenyys lisäsi vaikuttamisen tarvetta sekä kotimaassa että Euroopassa.

TALOUS- JA SISÄISTEN PALVELUJEN OSASTON TOIMINTA

TALOUSASIA

Tulos

Tilivuoden tulos oli 12,2 milj. markkaa ylijäämäinen. Rahastosiirtojen ja varausten muutosten jälkeen tilinpäätös osoitti 13,9 milj. markan ylijäämää. Edellisen vuoden tilinpäätös päättyi 3,3 milj. markan ylijäämään, joten tulos oli 10,6 milj. markka edellisvuotta parempi. Henkilöstökulut pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna 0,8 milj. markkaa, mikä johtui mm. siitä, että eläkevastuuvelka ja vuosilomapalkkavaraus pienenevät. Toimintakulut kasvoivat edustajakokouksen johdosta 4,8 milj. markkaa.

Jäsenmaksutuotto

Jäsenmaksutuotot kasvoivat 4 milj. markalla ja olivat 63,4 milj. markkaa. Tuottoon sisältyy liittojen jäsenmaksun jaksotusmuutoksista johtuvia kertaluonteisia vaikutuksia. Lisäksi 7 jäsenliittoa korotti jäsenmaksu-
rustettaan vuonna 1996.

Sijoitukset

Sijoitusten kate oli 10,2 milj. markkaa. Katetta pienensivät Lohjan ja Keravan kiinteistöistä tehdyt yhteensä 0,8 milj. mk:n arvonalennukset. Katetta paransi 0,6 milj. mk:n myyntivoitto.

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

TILINPÄÄTÖS

SAK RY:N TALOUS

Taloudellinen tulos

Keskusjärjestön tilivuoden tulos on 12,2 Mmk ylijäämäinen.
Rahastosiirtojen ja varausten muutosten jälkeen tulos
osoittaa 13,9 Mmk:n ylijäämää.

SAK:n tuotot ja kulut
kehittyivät seuraavasti:

	tp. 1996 Mmk	tp. 1995 Mmk	Ero Mmk	muutos %
VARSINAINEN TOIMINTA				
Toimintatuotot	5	4,8	-0,2	4
Henkilöstökulut	-34,7	-36,8	-2,1	-6
Toimintakulut	-24,9	-20,1	4,8	24
Jäsenmaksukulut	-4,8	-4,9	-0,1	-2
Vars. toiminnan kulujäämä	-59,4	-57,0	2,4	4
 Sijoitusten kate	 10,2	 1,8	 -8,4	 467
 Jäsenmaksutuotot	 63,4	 59,4	 -4,0	 7
Muu varainhankinta	0	0,1	0,1	-100
Rahoitustuotot ja -kulut	1,5	1,8	0,3	-17
 Kokonaistuottojäämä	 15,7	 6,1	 -9,6	 157

Toimintatuotot toteutuivat edellisvuoden tasoisina.

Henkilöstökulut pienenivät edellisvuoteen verrattuna 2,1 Mmk.
(Edellistä vuotta rasitti kirjattu 2,7 Mmk eläkevelan kasvu).

Talousarvioon (35,5 Mmk) nähden henkilöstökulut alittuivat
2 %:lla eli 0,8 Mmk:lla. Alituksen syynä oli mm.eläkevastuuvelan
pieneneminen 0,2 Mmk:lla sekä vuosilomapalkkavarauksen
pieneneminen 0,2 Mmk:lla.

Varsinaisen toiminnan kulujäämä kasvoi 4 % eli 2,4 Mmk vuoteen
1995 verrattuna.

Sijoitusten kate kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 8,4 Mmk.
Syynä vuonna -95 kirjatut sijoituskiinteistöjen arvonalennukset
yhteensä 8,6 Mmk. Tässä tilinpäätöksessä tehtiin vielä
0,8 Mmk:n arvonalennus. Arvonalennusten määrittämisessä on
käytetty (Laurinkatu ja Sarviniitynkatu) tuottoarvomenetelmää.
Sijoitustuottoihin sisältyy 0,6 Mmk myyntivoittoja.

Jäsenmaksutuotot toteutuivat 6 % eli 4,0 Mmk edellistä vuotta
suurempana, mihin vaikuttaa mm. liittojen jäsenmaksutuottojen
jaksotuksen muutos. Lisäksi 7 jäsenliittoa korotti Hiton jäsen-
maksua vuosina 1995 - 96.

Korkokuluja ei ollut.

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

SAK:n tase-erät kehittyivät

seuraavasti:

	tp. 1996 Mmk	tp. 1995 Mmk	Ero	Muutos %
VASTAAVAA				
Käyttöom. ja muut pitkäaik. sijoitukset	161,1	146,1	15	10
Rahoitusomaisuus	55,2	58,1	-2,9	-5
	216,3	204,2	12,1	6
VASTATTAVAA				
Oma pääoma	199,1	185,1	14,0	8
Varaukset	0,5	2,2	-1,7	-77
Vieras pääoma, pitkäaikainen	7,3	7,5	-0,2	-3
Vieras pääoma, lyhytaikainen	9,4	9,4	0	0
	216,3	204,2	12,1	6

Käyttöomaisuuden arvoa pienensivät poistot (2,6 Mmk) sekä arvonalennuspoistot (0,9 Mmk) ja SHOP:n 2 Mmk:n osuus-pääoman takaisinmaksu. Kolmen piiritoimiston (Jyväskylä, Mikkeli ja Lappeenranta) toimitiloista kirjattiin ulkopuolisten arvioihin perustuvat arvonalennuspoistot. Tilivuoden aikana myytiin kaikki Tammi Kustannus Oy:n ja Tilintarkastusrengas Oy:n osakkeet, yhteensä 600 tmk:n kauppa-voitolla.

Uusia sijoituksia tehtiin pääosin erääntyneillä "vanhoilla" sijoituksilla:

- Valtion obligaatiot	30 Mmk
- Pankkisijoitukset	11 Mmk
- Kuntien Asuntoluotto Oy jvkl	10 Mmk

Rahoitusomaisuus väheni 3 Mmk.

Oma pääoma lisääntyi tilikauden ylijäämän (14,0 Mmk) verran.

Edustajakokousvaraus (2,2 Mmk) purettiin. Tehtiin 0,5 Mmk:n varaus tiedotus- ja järjestötyöprojektiin.

Pitkäaikainen vieras pääoma pieneni eläkevastuuvelan muutoksen (0,2 Mmk) johdosta.

Henkilöstö

SAK:n palveluksessa oli 31.12.1996 henkilöstöä seuraavasti:

	1996	1995
Vakinaisessa työsuhteessa	127	125
Määräaikaisessa työsuhteessa	4	4
Opintovapaalla	0	0
Työvapaalla	5	6
Hoitovapaalla	1	0
Yhteensä	137	135

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

Enemmistöosakkeet

SAK omistaa osake-enemmistön seuraavista
kiinteistöosakeyhtiöistä:

	Osuus os.po:sta
Hakaniemen Merikiinteistö Oy	51 ,5 %
KOy Pajalantie 19 (Järvenpää)	100,0 %
KOy Sarviniitynkatu 4 (Kerava)	100,0 %
KOy Laurinkatu 41 (Lohja)	69,0 %

Tilikauden tulos

SAK:n tilikauden tulos	12 267 956,04	
Rahastosiirot		
Kulttuurirahastoon siirretään - kulttuurirahaston pääomalle hyvitettävä laskennallinen 8 %:n korko	-105 541,11	
Kulttuurirahastosta katetaan - jaetut avustukset	105 500,00	-41,11
Varausten muutos		
Edustajakokousvarauksen vähennys		2 200 000,00
Varaus tiedotus- ja järjestötyöprojektiin/lisäys		-500 000,00
SAK:n tilikauden ylijäämä		13 967 914,93

Ehdotus ylijäämän käytöstä

Ylijäämä ehdotetaan liitettäväksi omaan pääomaan siten, että
käyttörahaan siirretään 5 000 000 mk ja pääomaan 8 967 914,93 mk.

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

TULOSLASKELMA 1.1.-31.12.1996

VARSINAINEN TOIMINTA

	1996	1995
Tuotot		
Toimintatuotot	2 401 777,94	2 328 251,46
Lehtituotot	2 310 858,90	2 189 615,45
Valtionavut	296 788,59	310 185,31
Muut tuotot	18 800,00	3 400,00
	5 028 225,43	4 831 452,22
Kulut		
Henkilöstökulut		
Palkat	-23 229 702,88	-22 356 472,85
Henkilösivukulut	-11 481 037,38	-14 488 079,73
	-34 710 740,26	-36 844 552,58
Vuokra- ja vastikekulut	-1 715 260,92	-1 731 763,42
Järjestökulut	-4 902 611,64	-2 846 777,28
Materiaalikulut	-4 639 962,73	-3 613 124,74
Ulkopuoliset palvelut	-5 888 453,53	-3 990 509,46
Jäsenmaksukulut	-4 774 102,08	-4 868 736,93
Muut toimintakulut	-7 766 151,98	-7 911 983,20
Kulut yhteensä	-64 397 283,14	-61 807 447,61
Vars. toiminnan kulujäämä	-59 369 057,71	-56 975 995,39

SIJOITUKSET

Tuotot		
Osinko- ja osuuskorkotuotot	12 000,00	35 200,00
Korkotuotot pitkäaik. sij.	7 219 076,17	6 917 618,92
Vuokratuotot	5 829 053,26	6 223 527,08
Muut sijoitustuotot	606 250,00	0,00
	13 666 379,43	13 176 346,00
Kulut		
Yhtiövastikekulut	-2 694 647,98	-2 443 647,50
Muut sijoituskulut	-19 260,00	-374 936,52
Poistot sijoituksista	-755 700,00	-8 575 569,16
	-3 469 607,98	-11 394 153,18
Sijoitukset yhteensä	10196 771,45	1 782 192,82
Kulujäämä	-49 172 286,26	-55 193 802,57

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS
1996

VARAINHANKINTA

Tuotot		
Jäsenmaksutuotot	63 391 625,77	59 397 475,35
Muut varainhankinnan tuotot	0,00	60 714,40
		59 458 189,75
	63 391 625,77	
Kulut		0,00
	0,00	
Varainhankinta yhteensä		59 458 189,75
	63 391 625,77	
Tuottojäämä		4 264 387,18
	14 219 339,51	

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Korkotuotot rah.omaisuudesta	1 518 685,59	1 772 736,82
Korkokulut	-2 806,62	-2 660,51
	1 515 878,97	1 770 076,31
Kokonaistuottojäämä	15 735 218,48	6 034 463,49

SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Satunnaiset kulut	0,00	-5 000 000,00
Kotonaistuottojäämä	15 735 218,48	1 034 463,49
POISTOT	-3 467 262,44	-2 373 724,03
TILIKAUDEN TULOS	12 267 956,04	-1 339 260,54
Vapaaeht. varausten vähennys	1 700 000,00	-400 000,00
Kulttuurirahaston rahastosiirot	-41,11	-38,06
Siirto käyttörahastosta	0,00	5 000 000,00
Tilikauden ylijäämä	13 967 914,93	3 260 701,40

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

TASE 31.12.1996

1996

1995

VASTAAVAA

KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄ- AIKAISET SJOITUKSET

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

416 798,28

257 729,83

Muut pitkävaikutteiset menot

233 006,33

485 707,21

649 804,61

743 437,04

Aineelliset hyödykkeet

Rakennukset ja rakennelmat

585 938,56

610 352,67

Koneet ja kalusto

4 163 959,78

3 541 392,92

4 749 898,34

4 151 745,59

Käyttöom.arvopap. ja muut pitkäaik. sij

Käyttöomaisuusosakkeet

12 267 627,21

15 157 070,56

Muut osakkeet ja osuudet

39 390 915,81

40 385 615,81

Lainasaamiset

7 920 699,04

8 030 707,43

Joukkovelkakirja- ym.sijoitukset

96 140 631,15

77 573 510,00

155 719 873,21

141 146 903,80

RAHOITUSOMAISUUS

Saamiset

Myyntisaamiset

1 151 976,40

942 484,70

Siirtosaamiset

7 883 990,67

4 761 037,51

Jäsenmaksusaamiset

16 000 000,00

15 000 000,00

Muut saamiset

175 242,00

217 874,62

25 211 209,07

20 921 396,83

Rahat ja pankkisaamiset

30 016 639,57

37 209 034,75

VASTAAVAA YHTEENSÄ

216 347 424,80

204172 518,01

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS
1996

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Pääoma	182 611 185,53	179 350 484,13
Rahastot		
Kulttuurirahasto	1 424 804,93	1 424 763,82
Käyttörahaso	1 089 231,40	1 089 231,40
Ylijäämä	13 967 914,93	3 260 701,40
Oma pääoma yhteensä	199 093 136,79	185 125 180,75

VARAUKSET

Vapaaehtoiset varaukset	500 000,00	2 200 000,00
-------------------------	------------	---------------------

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen		
Eläkevastuuvelka	7 315 051,00	7 466 316,00
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	123 900,00	123 900,00
Ostovelat	675 345,10	730 590,70
Siirtovelat	8 639 991,91	8 526 530,56
Muut lyhytaikaiset velat	0,00	0,00
	9 439 237,01	9 381 021,26
Vieras pääoma yhteensä	16 754 288,01	16 847 337,26

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

216 347 424,80	204 172 518,01
----------------	-----------------------

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

*

1. RAHOITUSLASKELMA	1996 (1.000 mk)	1995 (1.000 mk)
Vars. toiminnan kulujäämä	-59 369	-56 976
Sijoitusten tuotot ja kulut	10 346	10 358
Varainhankinta	63 392	59 458
Rahoitustuotot ja -kulut	1 516	1 770
Satunnaiset kulut	0	-5 000
Tulorahoitus	15 885	9 610
 Lyhytaikaiset saamiset, lisäys/vähennys	 -4 290	 590
Korottomat lyhytaik. velat, lisäys	58	809
Toiminnan aih. rahavarojen muutos	11 653	11 009
 Investoinnit ja sijoitukset		
Käyttöomaisuushankinnat	-3 301	-2 886
Tehdyt sijoitukset	-53 176	-48 005
Käyttöomaisuuden myynnit	219	202
Osakkeiden myynnit	2 845	0
Sijoitusten myynnit	34 609	27 500
Lainasaamisten vähennys	110	5 160
 Rahojen muutos ennen lainojen muutosta	-7 041	-7 020
 Pitkäaikaisten lainojen vähennys/lisäys	 -151	 2 685
Rahojen ja pankkisaam. vähennys	-7 192	-4 335
 Tarkistus:		
Rahat ja pankkisaamiset 31.12.1996/1995	30 017	37 209
Rahat ja pankkisaamiset 1.1.1996/1995	-37 209	-41 544
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	-7 192	-4 335

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS
1996

2. TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2.1 Valtion avustukset

SAK:n varsinaiseen toimintaan liittyvät valtionavut on esitetty varsinaisen toiminnan tuotoissa.

Valtionavut ovat seuraavat:

	1996	1995
Ammattiyhdistysarkisto	296 788,59	283 110,31
Lähialuevaltionapu	0,00	27 075,00
Yhteensä	296 788,59	310 185,31

2.2. Henkilöstökulut

Maksetut palkat ja palkkiot

	1996	1995
Palkat	23 229 702,88	22 356 472,85
Järjestökuluihin sisältyvät ansionmenetyskorvaukset ja palkkiot	423 108,27	119 166,27
Ostettuihin palveluihin sisält. palkkiot	984 280,04	829 622,64
Yhteensä	24 637 091,19	23 305 261,76

Henkilösivukulut

Eläkkeet	756 571,92	688 059,84
Eläkevastuun muutos	-151 265,00	2 684 862,00
TEL-eläkevakuutusmaksut	6 938 203,50	7 125 454,21
Muut henkilösivukulut	3 937 526,96	3 989 703,68
Yhteensä	11 481 037,38	14 488 079,73

Järjestökuluihin sisältyvät muut henkilösivukulut	16 924,31	4 766,65
Ostettuihin palveluihin sisältyvät muut henkilösivukulut	39 371,19	33 184,90
Yhteensä	56 295,50	37 951,55

Henkilösivukulut yhteensä	11 537 332,88	14 526 031,28
----------------------------------	----------------------	----------------------

Luontaisetujen raha-arvo verotusarvon mukaan yhteensä	815 440,25	824 349,81
---	-------------------	-------------------

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

2.3 Vuokra- ja vastikekulujen erittely

	1996	1995
Huoneistovuokrakulut	464 913,09	457 312,12
Hoitovastikkeet	1 188 100,23	1 112 324,10
Rahoitusvastikkeet	6 583,60	7 164,20
Leasingvuokrat	55 664,00	154 963,00
Yhteensä	1 715 260,92	1 731 763,42

2.4 Satunnaiset kulut

Lainan anteeksianto		
SAK:n koulutussäätiölle	0,00	5 000 000,00

2.5 Poistot

Käyttöomaisuuden poistoperuste:
Aineettomat oikeudet: 5 vuoden tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot: 5 vuoden tasapoisto (hallituksen kok.huone),
3 vuoden tasapoisto (atk-koulutus)
Rakennukset: 4 % jäännösarvosta
Koneet ja kalusto: 30 % jäännösarvosta
Osakkeet: poisto arviokirjoihin ja tuottoarvioihin perustuen

	1996	1995
Aineettomista oikeuksista	150 140,39	142 081,19
Muista pitkävaikutteisista menoista	602 210,38	688 471,63
Rakennuksista ja rakennelmista	24 414,11	25 431,36
Koneista ja kalustosta	1 784 554,21	1 517 739,85
Käyttöomaisuusosakkeista	905 943,35	0,00
Poistot käyttöomaisuudesta yht.	3 467 262,44	2 373 724,03
Poistot sijoitusosakkeista	0,00	0,00
Sijoitusomaisuuden poistot		
Kiinteistöosakkeista	755 700,00	8 575 569,16
Tilikauden poistot yhteensä	4 222 962,44	10 949 293,19

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS
1996

3. TASEEN LIITETIEDOT

3.1. Käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaik. menot	Rakennuk- set	; Koneet ja kalusto
H-meno 1.1.	257 729,83	485 707,21	610 352,67;	3 541 392,92
Lisäys	380 665,84	349 509,50	0,00!	2 554 271,07
Vähennys		0,00	0,00!	-147 150,00
Tilikauden poistot	-150 140,39!	-602 210,38	-24 414,11!	-1 784 554,21
H-meno 31.12.	416 798,28!	233 006,33	585 938,56!	4 163 959,78

3.2. Osakeomistus

Käyttöomaisuusosakkeet ja osuudet

Yhtiön nimi	Lukumäärä	Omistus- osuus %	Nimellis- arvo	Kirjanpito- arvo
Hakaniemen Merikiinteistö	1900	15,7%	1 900 000,00	7 765 864,95
Piiritoimistot				3 446 834,23
Muut käyttöom. osakkeet				884 998,63
Puhelinosakkeet				169 929,40
Yhteensä				12 267 627,21

Muut osakkeet ja osuudet (pitkäaikaiset sijoitukset):

Yhtiön nimi	Lukumäärä	Omistus- osuus %	Nimellis- arvo	Kirjanpito- arvo
Hakaniemen Merikiinteistö Oy	4 341	35,8 %	4 341 000,00	10 954 184,52
Koy Pajalantie 19 Järvenpää	20 320	100,0%	20 320 000,00	15 920 000,00
Koy Itäkeskuksen Maamerkki	936	27,7 %	4 680,00	7 460 000,00
Koy Sarviniityn- katu 4, Kerava	2 000	100,0%	4 000 000,00	3 000 000,00
Koy Laurinkatu 41, Lohja	1 794	69,0 %	4 680,00	1 000 000,00
Muut osakkeet yhteensä				1 056 731,29
Yhteensä				39 390 915,81

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

3.3. Rakennuksen verotusarvo

	1996	1995
Sakinmaja	288 225,00	292 874,00

3.4. Pitkäaikaiset lainasaamiset

SAK:n koulutussäätiö	4 885 367,10	4 985 367,10
Muut	3 035 331,94	3 045 340,33
Yhteensä	7 920 699,04	8 030 707,43
V. 1997 erääntyvät	-110 000,00	-210 000,00
V. 1998 tai myöhemmin eräänt. osuus	7 810 699,04	7 820 707,43

3.5. Oman pääoman muutokset

Pääoma 1.1.1996	179 350 484,13	169 350 484,13
Tilikauden 1995 ylijäämästä	3 260 701,40	10 000 000,00
Pääoma 31.12.1996	182 611 185,53	179 350 484,13

Rahastot		
Kulttuurirahasto 1.1.1996	1 424 763,82	1 424 725,76
Lisäys	105 541,11	105 538,06
Vähennys	-105 500,00	-105 500,00
Yhteensä	1 424 804,93	1 424 763,82

Käyttöraahasto 1.1.1996		
Lisäys tilikauden 1994 ylijäämästä	1 089 231,40	6 089 231,40
Vähennys	0,00	-5 000 000,00
Yhteensä	1 089 231,40	1 089 231,40

Rahastot yhteensä	2 514 036,33	2 513 995,22
--------------------------	---------------------	---------------------

Tilikauden ylijäämä	13 966 358,93	3 260 701,40
Oma pääoma yhteensä	199 091 580,79	185 125 180,75

3.6. Vapaaehtoisten varausten muutokset

Edustajakokousvaraus 1.1.	2 200 000,00	1 800 000,00
Vähennys	-2 200 000,00	400 000,00
Edustajakokousvaraus 31.12.	0,00	2 200 000,00

Varaus tiedotus- ja järjestötyöprojektiin		
Lisäys	500 000,00	0,00

Vapaaehtoiset varaukset yhteensä	500 000,00	2 200 000,00
---	-------------------	---------------------

3.7. Pitkäaikainen vieras pääoma

Eläkevastuuvelka 1.1.	7 466 316,00	4 781 454,00
Muutos	-151 265,00	2 684 862,00
Eläkevastuuvelka 31.12.	7 315 051,00	7 466 316,00

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS
1996

3.8. Vastuusitoumukset

	1996	1995
Muiden puolesta Takaukset	2 250 000,00	2 250 000,00

3.9. Muut vastuut

v. 1997 erääntyvät leasing-maksut	48 146,00	56 216,00
Myöhemmin erääntyvät leasing-maksut	14 800,00	37 000,00

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Tuloslaskelma

Tase

Tase-erittely

Pääkirja

Päiväkirja

Osto- ja myyntireskontra

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS
1996

Helsinki 10. päivänä maaliskuuta 1997

Jari Kurvin
Gunnar Järnström
Eero Viikari
Jarmo Korhonen
Jarmo Kuittemäki
Petei Sankkunen
Päivi Ojanen
Matti Vartiainen
Juha Heino
Jarmo Kinnunen
Pekka Peltanen
Kari Sankkunen

Pekka Kinnunen
Ejasti Tuomi
Matti-Pekka Remahl
Timo Hyvärinen
Pasi Kinnunen
L. H.
Hilja Kinnunen
O. Kinnunen
Kari Sankkunen
Jari Viikari
Kari Sankkunen
Pekka Peltanen
tel. joul.

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpito-tavan mukaisesti.
Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus,

Helsingissä 19. päivänä maaliskuuta 1997.

Tilintarkastusrengas Oy

Tapio Luoma, HTM

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS
1996

TILINTARKASTUSKERTOMUS

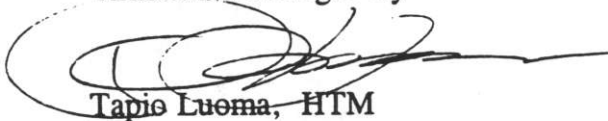
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n valtuustolle

Olemme tarkastaneet **Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK** ry:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1996. Hallituksen ja talouspäällikön allekirjoittama tilinpäätös sisältää tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten ja muiden tilivelvollisten toiminnan lainmukaisuutta yhdistyslain säännösten perusteella.

Lausuntona esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot keskusjärjestön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää hallituksen jäsenille ja muille tilivelvollisille tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on yhdistyslain mukainen.

Helsingissä maaliskuun 19. päivänä 1997

Tilintarkastusrengas Oy

Tapio Luoma, HTM

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

TOIMISTOPALVELUT

Työskentelyn painopisteenä oli toimisto- ja muiden sisäisten palvelujen toimivuuden parantaminen. Sen vuoksi toimiston tekniseen toimintakykyyn, työrutiinien hallintaan, uuden toimistojärjestelmän käyttöönottoon ja uusiin työtapoihin paneuduttiin suunnitelmallisesti. Keskitettyjen palvelujen tarkoituksenmukaisuutta painotettiin kustannusten säästämiseksi.

Alkuvuoden tärkeimpiä tehtäviä olivat edustajakokouksen käytännön valmisteluihin liittyvät tehtävät.

Päivittäisen lehtikatsauksen lisäksi tuotettiin kuukausittain työelämään liittyviä erikoiskoosteita ja koottiin osastojen toivomusten mukaisia eri aihepiireihin liittyviä aineistoja.

Energiakustannusten alentamiseksi jatkettiin aikaisempiin selvityksiin perustuvia korjaustoimia. Teetetyn LVIS-teknisen selvityksen perusteella pyrittiin vähentämään toimistohuoneiden sisäisiä lämpökuormia ja näin parantamaan työskentelyolosuhteita. Kaikissa hankinnoissa otettiin huomioon ympäristötekijät.

Organisaatiouudistuksen myötä osastojen ja henkilöiden muuttojärjestelyt aiheuttivat monenlaisia suunnittelu- ja kunnostustoimia.

TIETOHALLINTO

Tietohallinnon tehtävät jakaantuvat SAK:n sisäisen toimintaa tukevien atk-järjestelmien ylläpitoon ja kehittämiseen sekä liittojen yhteisten atk-hankkeiden koordinointiin. Sisäisen toiminnan osalta siirtyminen uuteen toimistojärjestelmään Toimistotiimiin oli tärkein uudistus. Toimistotiimin käyttöön oli vuoden lopulla koulutettu jo suurin osa henkilökuntaa. Toimistotiimin mukana siirryttiin koko henkilökunnan osalta tcp/ip-pohjaisen SAKnet-tietoverkon muidenkin palvelujen käyttöön. Näistä tärkeimpiä ovat sähköpostiyhteydet jäsenliittoihin, Internet-palvelut TELE:n Inet-palvelun kautta, tiedostojen siirtoyhteydet lehtien painotaloihin ja jäsenliittoihin.

Liittoyhteistyössä keskityttiin SAKnet-tietoverkon palvelujen kehittämiseen ja käyttöönottoon. TELE:n Datanet-verkon SAKnet-liittymiä SAK:n ja liittojen toimipisteiden lähiverkkojen yhdistämiseen oli vuoden lopussa 50 kpl, joista 15 yhden käyttäjän liittymiä ja 35 lähiverkko-liittymää. Käyttäjiä näissä lähiverkoissa oli vuoden lopulla SAK:n ja Kiljavan opiston lisäksi 20 liitosta, yhteensä noin 1 300 käyttäjää. Yhteydet internettiin toteutettiin yhtenäisesti ja 'palomuri' pohjaisella tietoturvalla TELE:n Inet-palvelun kautta kiinteällä kuukausimaksulla.

SAKnet:n yhteydet ovat kiinteähintaisia, joten verkon käytöstä on sitä enemmän hyötyä mitä enemmän sitä käytetään korvaamaan paperipostia. Myös paperipostina vastaanottajalle menevä Ekirje tai pcEPOST voidaan toimittaa SAKnet-verkosta suoraan käyttäjän työasemamikrosta Postin ekirje-palveluun.

SAKNET-tietoverkon palveluja ovat:

- sähköpostien välitys SAKnet:n sisällä ja ulkopuolelle
- internet-yhteydet TELE:n iNet-palvelun kautta
- PSP:ssä olevien jäsentietojärjestelmien päätekäyttöyhteydet
- PSP-Linkki-palvelun tiedostosiirto jäsenrekistereistä liittoihin ja tietojen edelleen käsittely liitossa aina Ekirje-postitukseen asti
- Ekirjeen lähetykset mikrolta/Postin Ekirje-palvelu
- Telesampo ja telebox yhteydet/ TeleconFinland
- pankkiyhteydet PSP, OKO, Merita
- FTP-tiedonsiirtoyhteydet lehtitaloihin: Sanoma Oy, HBL, Kehitys Oy, Keskiuusimaa Oy

Tämän lisäksi kukin liitto toteuttaa itse liittonsa sisäiset lähiverkkopalvelut SAKnet-verkossa. Tietoverkko mahdollistaa järjestötoiminnan ja edunvalvonnan toimintatapojen ja palvelujen kehittämisen alueellisestikin uudella tavalla. Tietoverkossa tiedon välitys

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

ja vuorovaikutus ei ole enää riippuvainen ajasta eikä paikasta.

Liittopalveluna tehtiin lisäksi vuoden 1995 jäsentilastot, tilastoinnissa oli mukana 15 liittoa. Jäsentilastoja on tehty vuosilta 1987-95.

HENKILÖSTÖ

Vuoden lopussa SAK:n palveluksessa oli 137 henkilöä, joista työvapaalla kuusi. Lisäksi osa-aikaisessa työsuhteessa oli kaksi piiritoimistojen siivoojaa. Eläkkeellä oli 28 ja perhe-eläkettä sai kahdeksan henkilöä.

Kokonaistoimintojen johto

Puheenjohtaja Lauri Ihalainen
Puheenjohtajan sihteeri Marianne Uuskoski
Hallituksen varapuheenjohtaja Pekka Ahmavaara
Johtajan sihteeri Arja Lindstedt
Kehittämispäällikkö Marjaana Valkonen
Virkailija Erja Aaltonen
Hallinnon sihteeri Auli Alander

Yhteiskuntapoliittinen osasto

Osastopäällikkö Pertti Parmanne
Osastosihteeri Marjatta Salmi
Apulaisosastopäällikkö Raimo Kärkkäinen
Ekonomisti Peter J Boldt
Työvoima- ja koulutuspoliittinen sihteeri Jari-Pekka Jyrkänne
Sosiaalipoliittinen sihteeri Kaija Kallinen
Tilastosihteeri Terttu Laitala
Ekonomisti Erkki Laukkanen
Sosiaalipoliittinen sihteeri Aarne Lehtonen
Ekonomisti Ismo Luimula
Lakimies Janne Metsämäki
Sosiaalipoliittinen sihteeri Sinikka Näätsaari
Ekonomisti Helena Pentti
Suunnittelija Matti Viitanen
Sihteeri Ulla Honkanen
Sihteeri Tuula Kourunen
Vt. sihteeri Riina Nyberg
Sihteeri Jaana Seppänen

Työympäristöosasto

Osastopäällikkö Kirsti Palanko-Laaka

Osastosihteeri Kaija Pitkonen
Apulaisosastopäällikkö Matti Kopperi
Tutkimussihteeri Jyrki Helin
Työympäristösihteeri Mauri Lundén
Teknologiasihteeri Antti Mattila
Tasa-arvos sihteeri Riitta Partinen
Lakimies Jorma Rusanen
Lakimies Timo Rätty
Vt. lakimies Jouni Salminen
Lakimies Arjo Suonperä
Lakimies Olavi Sulkunen
Asiantuntijalääkäri Markku Toropainen
Yhteistoimintasihteeri Pentti Vainio
Sihteeri Merike Esparagoza
Virkailija Eva Fager
Virkailija Kaisa Sember
Sihteeri Tuula Suojanen

Kansainvälinen osasto

Johtaja Tuulikki Kannisto
Apulaisosastopäällikkö Turo Bergman
Vt. osastosihteeri Leila Hokkanen
Osastosihteeri Eeva Juntunen
Informaatikko Helena Hämäläinen
Tiedottaja Hilka Jukarainen
Eurooppasihteeri Markku Jääskeläinen
Virkailija Tarja Kaukovaara
Sihteeri Ritva Laitinen

Brysselin toimisto

Johtaja Heikki Pohja
Toimistosihteeri Aila Seppälä

Jäsenpalveluosasto

Osastopäällikkö Eero Heinäluoma
Osastosihteeri Anitta Leikos

Viestintä

Tiedottaja Sari Aalto-Matturi
Tiedottaja Kirsti Kekkonen-Montonen
Tiedottaja Reijo Paananen
Sihteeri Orvokki Virtanen

Järjestöasiat

Järjestöpäällikkö Pekka Sarkkinen
Järjestösihteeri Heikki Kettunen
Ruotsinkielinen sihteeri Christer Björkstrand
Nuorisosihteeri Janne Puumi
Sihteeri Heli Härkönen
Virkailija Riitta Kulmala
Virkailija Oili Martimo-Andersson

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS
1996

Koulutus ja tutkimus

Suunnittelija Marja Erkkilä
Projektisihteeri Sirpa Ilola
Koulutussuunnittelija Aulikki Liukko
Koulutussihteeri Eine Mikkonen
Suunnittelija Ari Myllyviita
Koulutussuunnittelija Reijo Päivärinta
Koulutussuunnittelija Hannu Rosengrén
Sihteeri Pirjo Vainio
Sihteeri Auli Viikki

Piirit

SAK:n Ahvenanmaan piiritoimisto

Piirisihteeri Kurt Gustafsson

SAK:n Hämeen piiritoimisto

Piirisihteeri Seppo Jokela
Toimistonhoitaja Kirsti Bister
Siivooja Liisa Kuisma

SAK:n Keski-Suomen piiritoimisto

Piirisihteeri Raimo Salpakoski
Toimistonhoitaja Irma Leinonen

SAK:n Kuopion piiritoimisto

Piirisihteeri Raimo Laulainen
Toimistonhoitaja Helga Vanttinen
Siivooja Heidi Matilainen
Vs. siivooja Inga Pirskanen

SAK:n Kymen piiritoimisto

Piirisihteeri Pentti Immonen
Toimistonhoitaja Leila Oderma

SAK:n Lapin piiritoimisto

Piirisihteeri Matti Huttunen
Toimistonhoitaja Maisa Kaasinen
Siivooja Onerva Marski

SAK:n Mikkelin piiritoimisto

Piirisihteeri Paula Kivivuori-Meri
Toimistonhoitaja Helvi Teppo

SAK:n Oulun piiritoimisto

Piirisihteeri Seppo Partinen
Toimistonhoitaja Sisko Kanninen
Siivooja-toimistovahtimestari Ritva Kantola
Puhelinvaihteenhoitaja Riitta-Liisa Ojuva

**SAK:n Turun ja Porin seudun
piiritoimisto**

Piirisihteeri Seppo Ansamaa

Toimistonhoitaja Raija Raittio

SAK:n Vaasan piiritoimisto

Piirisihteeri Erkki Varpula
Toimistonhoitaja Tarja Lyttinen

Palkkatyöläinen

Päätoimittaja Eero Kosonen
Toimitussihteeri Aino Pietarinen
Toimittaja Birgitta Suorsa

Löntagaren

Chefredaktör Hans Jem
Redaktionssekreterare Astrid Nikula
Virkailija Marja-Leena
Hakkarainen-Kaitajärvi
Sihteeri Marjut Vainio

Talous- ja sisäisten palvelujen osasto

Osastopäällikkö Mikko Paiho
Osastosihteeri Irma Tornberg
Apulaisosastopäällikkö Anneli Roine
Tietohallintopäällikkö Maija Karimaa
Atk-erikoissuunnittelija Tarja Majamäki
Autonkuljettaja Esko Peura
Atk-suunnittelija Toivo Pudas
Henkilöstösihteeri Ritva Virolainen
Palveluneuvoja Leena Isokääntä
Sihteeri Marja-Leena Kanerva
Tekstinkäsittelijä Leila Hartonen
Virkailija Irmeli Kivivuori
Emäntä Raija Korkalainen
Vastaava virkailija Leena Kyöstilä
Henkilöstövirikailija Vuokko Lähteenmäki
Pääkirjanpitäjä Raija Mankinen
Virkailija Sari Mäkelä
Virkailija Tiina Näslind-Viljamaa
Vahtimestari Jouko Räsänen
Vahtimestari Henrik Tanabe
Projektisihteeri Anja Savolainen
Atk-yhteyshenkilö Ulla Vettenranta
Kassanhoitaja Leila Vanttinen
Siivooja Anne Jouhilahti
Siivooja Marjatta Piirainen
Siivooja Kaija Viinikka
Siivooja Anja Värtinen

Ammattiyhdistysarkisto

Arkistonhoitaja Pekka Kalliokoski
Arkistovirkailija Nina Kanter

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS
1996

HALLINTOELIMET

VALTUUSTO

Valtuuston puheenjohtajat

Riskilä Jouni	KTV
Karjalainen-Huusko Ritva	Liikeala
Vimpari Leena	Teva

Varsinaiset jäsenet	Henkilökoht. varajäsenet
----------------------------	---------------------------------

Auto- ja konekaupan toimihenkilöliitto ry

Kaikkonen	Törmälehto Aimo
Sirkka-Liisa	Helenius Antti

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT r.y.

Bruce Esa	Turunen Kari
	Inkala Lauri
Jokikokko Esko	Takkinen Venho
	Ylihukka Kauko
Pitkälä Esa	Marjamaa Raimo
	Saarela Pertti
Rönni Tero	Ruotsalainen Pentti
	Vierito Paavo
Tomperi Veijo	Kilpeläinen Antero
	Koskinen Juhani

Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liitto HRHL r.y.

Kontula Anita	Lehvonon Tuula
	Roos Merja
Miikkulainen Osmo	Miettinen Lauri
	Pyötsiä Susanna
Mäkeläinen Tarja	Nuutinen Siiri
	Voittanen Timo
Poikela Hilikka	HeinoEino-Pekka
	Nurmela Marjatta
Tähtinen Birgit	Oksanen Markku
	Toiviainen Ritva
Karjalainen Valpu	Rask Liisa
	Palomäki Pirkko-Liisa

Ilmailualan Unioni ry

Päivänen Osmo	Grundström Juha
	Winter Kari

Kemianliitto r.y.

Jäppinen Kari	Kleemola Pasi
	Vallin Harri

Olin Inkeri

Elovaara Orvokki

Korhonen Tauno

Kiinteistötyöntekijäin Liitto r.y.

Helin Pirjo

Ristilä Ritva

Kunta-alan ammattiliitto ry

Elovaara Jorma

Harjula Mauri

Heikkinen Asta

Höök Jorma

Jakonen Raimo

Järvinen Klaus

Keskinen Kalevi

Leppälä

Anna-Kaarina

Myllymäki Mauri

Pihlapuro Pentti

Salmivuori Maija

Suonpää Irma

Strand Tero

Tiihonen Tapio

Vimperi Seija

Väänänen Saara

Asara-Laaksonen

Teija

Kasari Jorma

Kangasoja

Marja-Liisa

Laakso Leila

Hyyti Kristiina

Kuossari Auli

Aalto Ilmo

Rikkonen Markku

Räty Veikko

Salovaara Seija

Leppäkangas Sisko

Katila Olavi

Paju Pirkko

Vyyryläinen Marja

Hirvikallio Martta

Järvinen Juha

Väisänen Juhani

Mulari Raija

Naukkarinen Teuvo

Lehtonen Juhani

Toikkanen Taina

Solatie Aino

Seppänen Merja

Ruoholahti Pauli

Liikamaa Reijo

Varonen Leena

Mikkonen Matti

Ruohonen Tuula

Seuna Sari

Törmänen Jouko

Lepistö Pekka

Saramäki Terttu

Puhilas Airi

Latva-Korpela Keijo

Siitonen Harri

Mäkinen Irmeli

Jaatinen Juha

Puska Timo

Korkalainen Seija

Kuikka Kari

Karjalainen Lea

Hintsala Tuula

Oinonen Pauli

Homanen Anja

Sundell Risto

Hietajärvi Liisa

Kokko Leeni

Vierikko Ritva

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

Korhonen Kyllikki
Laaksonen Kalevi
Lavikainen Juhani
Pussinen Eeva
Vuohiniemi Jouko

Bilund Juha
Mättänen Juhani
Hukka Hannu
Tervakangas Heikki
Forsström Jörgen
Rintala Vuokko
Mähönen Markku
Leinonen Aapeli
Saine Tuire
Vainio Marko

Liikealan ammattiliitto ry

Arponen Irja
Hakanen Eila
Hirvonen Eila
Kilpeläinen Eeva-Liisa
Kolehmainen Jukka
Lehto Risto
Leppänen Eija
Lihavainen Raija
Oinonen Anita
Pöyhönen Kari
Suckman Anja
Valkeinen Markku
Vikman Michael
öriing Risto

Nieminen Eija
Mäkelä Tarmo
Ahonen Marjatta
Sumusalo Leila
Aaltonen Margit
Koskenmäki Matti
Jauhiainen Juha
Utriainen Irma
Helo Ellen
Isokallio Pentti
Kavanen Anita
Turunen Leila
Laine Lea
Pohjalainen Marja
Aro Jorma
Poutiainen Pekka
Elomaa Marja
Käkönen Riitta
Kiuru Eija
Leppänen Tuomo
Lehtinen Helena
Lammi Raija
Lattu Markku
Danska Liisa
Sandvik Kaija
Mäenpää Seppo
Puirava Kaija
Saunavaara Sari

Metallityöväen Liitto r.y.

Korpi Juho
Kirveskari Liisa
Kontuvirta Jouko
Kämä Jukka
Peltonen Veijo

Harsunen Raimo
Tuikkanen Markku
Hietala Leevi
Ollakka Terttu
Räsänen Jaakko
Aallosvirta Vesa
Ruotsalainen Erkki
Grön Pentti
Nieminen Mauri
Raittila Reino

Rostedt Kaarina
Stam Arno
Sundman Tage
Wallenius Kari
Anttila Urpo
Alahäivälä Jouko
Falin Marja-Liisa
Kainu Mauri
Paananen Pentti
Peni Raili
Tikkanen Veikko

Santaharju Ahti
Kanko Anja
Korkeakoski Lauri
Vilen Terttu
Vilkman Kari
Koskela Kauno
Salonen Ari
Jokinen Heikki
Laurila Marja-Leena
Korte Arja
Nokela Teuvo
Jaako Juhani
Kramsu Jari
Myllykoski Jari
Muhonen Jorma
Lehtinen Erkki
Mäenpää Kai
Leppänen Leila
Sundström Kirsti
Hyttinen Urpo
Pyhäjärvi Risto
Pinola Urho

Paperiliitto r.y.

Kokkonen Pekka
Lammi Anna-Liisa
Tyni Seppo
Ahtola Pertti
Ukkonen Pekka

Miettinen Kari
Susi Pertti
Lipsanen Sirkka
Välimäki Auli
Pekkanen Markku
Ahonen Jouko
Byman Timo
Tolonen Hannu
Heikinmatti Markku
Kärkkäinen Pekka

Postiliitto r.y.

Heikkinen Timo
Lempinen Kari
Luostarinen Tanja

Niemi Jarmo
Heinonen Veikko
Romo Pentti
Lappalainen Vesa
Jukkola Oili
Hevosmaa Maija

Puu- ja erityisalojen liitto r.y.

Helvasto Anja
Järvinen Raimo
Kosonen Esko

Puottula Kaija
Puranen Reijo
Vapalahti Keijo
Nordman Harald
Palokangas Pentti
Kurki Tarja

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS
1996

Lehtinen Reijo
Korva Markku
Pekonmäki Reijo

Hietanen Pekka
Rantanen Olavi
Kangas Matti
Mattila Seppo
Seppänen Martti
Kurko Anja

Rakennusliitto r.y.

Alho Ahti
Kalenius Tapani
Korhonen Matti
Marttila Markku
Oinas Erkki
Riuttala Erkki
Räsänen Pertti
Kormu Jouni
Koskinen Seppo

Laine Seppo
Kekarainen Erik
Markkula Tauno
Holopainen Ilpo
Sirviö Eero
Kyllönen Matti
Nätkinniemi Olavi
Virtanen Reijo
Kallio Timo
Ojala Ismo
Viitanen Jarkko
Vähä-Herttua Keijo
Laatikainen Arto
Leinonen Martti
Kurki Rauno
Seppä Jari
Saukkonen Lauri
Kirjavainen Keijo

**Suomen Elintarviketyöläisten Liitto
SEL r.y.**

Hautaniemi Pirjo
Laine Kari
Launamo Arja
Kivelä Taisto
Vidgren Pirjo

Ahonen Leif
Laine Aila
Kantonen Eija
Zitting Arvo
Nieminen Matti
Hytinen Anna-Liisa
Soininen Mauri
Autio Jouni
Lehtonen Juhani
Vähä-Koivisto Risto

Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto r.y.

Keronen Esko
Päivärinta Merja
Silfverberg Kristian
Korhonen Reijo

Onnelainen Vesa
Kolehmainen Martti
Siekinen Paula
Luumi Liija
Sarjanen Reino
Turunen Tuula
Tanaka Helena
Myllymäki Taisto

Suomen Merimies-Unioni r.y.

Uimonen Markku

Katila Terttu
Raunio Timo

Suomen Muusikkojen Liitto r.y.

Filppu Veijo

Ala-Seppälä Kosti
Yletyinen Jukka

**Suomen Sosialidemokraattinen
Sanomalehtimiesliitto ry**

Peltoniemi Seppo

Piskonen Heikki
Pöllänen Marjatta

Sähköalojen ammattiliitto ry

Kehusmaa Taisto
Lähteenmäki Vesa
Nieminen Antti
Saari Risto

Korhonen Veijo
Lahtinen Timo
Saari Seppo
Halminen Kari
Littman Juhani
Kuisma Ilkka
Rimmistö Keijo
Oinas Pentti

**Teknisten ja Erikoisammattien Liitto
Tekeri ry**

Hyppölä Inga
Jurvanen Olli

Mäki Terhi
Tiilikainen Sakari
Kekki Harri
Ahlstedt Merja

**Tekstiili- ja Vaatetustyöväen Liitto
Teva r.y.**

Toivola Vuokko
Sallinen Vuokko
Vähäkoski Anja

Inha Marjatta
Laakso Maritta
Vierimaa Tuula
Kauppinen Meeri
Saastamoinen Tuula
Lindell Tuula

Valtion Yhteisjärjestö VTY r.y.

Autonen Raimo
Maarala Pirjo
Mäkinen Pirjo
Raukola Tuomo
Syrjänen Jouni
Taipalus Tauno
Tuomi Jaakko

Ontronen Olavi
Hiltunen Olavi
Korpela Kari
Jakunaho Ilpo
Pesonen Aune
Takala Paula
Hellsten Jorma
Matilainen Reino
Olkkonen Olli Pekka
Tuomela Jari
Ripatti Jari
Hänninen Martti
Mäkelä Seppo
Kaarainen Erkki

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

Veturimiesten Liitto ry.

Elonen Risto	Ylikorkala Jorma
	Wallin Harry

Yleinen Lehtimiesliitto ry

Pekkola Timo	Hurme Hannu
	Miikkulainen Merja

Läsnäolo- puhe- ja esitysoikeudella

Valtion yhteisjärjestö VTY ry

Seppelin Seppo	Sihvo Juha
	Mattila Veli-Matti

Kaupanalalan Esimiesliitto KEL

Mika Valkonen	Pentti Niemelä
---------------	----------------

SAK:N HALUTUKSEN JÄSENET 1996

Varsinaiset jäsenet	Liitto
Ihalainen Lauri, pj.	SAK
Ahmavaara Pekka, vpj	SAK
Kannisto Tuulikki	SAK
Heino Juhani	Postiliitto
Hynönen Pekka	Rakennusliitto
Kallio Jorma	HRHL
Koski Jarmo	Liikeala
Kovanen Sauli	Paperiliitto
Lehikoinen Kauko	AKT
Lehto-Kannisto Eija	KTV
Levo Pentti	Kirjaliitto
Lindfors Erik	Metalliliitto
Lundh Per-Erik	Metalliliitto
Lähteenmäki Jarmo	Paperiliitto
Määränen Heimo	Tekeri
Nelin Per-Erik	SM-U
Oksa Pirkko	Teva
Peltonen Heikki	Puu- ja erityis.
Rannisto Raimo	VTY
Rautaporras Pekka	KTV
Remahl Maj-Len	Liikeala
Salisma Seppo	Sähköliitto
Savtschenko Ritva	SEL
Vallittu Timo	Kemianliitto
Väisänen Kalevi	Puu- ja erityis.

Henkilökohtaiset

varajäsenet

Sorsa Risto
Anttila Juhani
Hellman Veijo
Korhonen Torsti
Koski Hannu
Rautavuori Leena
Höylä Mervi
Laitinen Raimo
Ropponen Ulla
Lahtinen Pekka
Gustafsson Bo
Kiuru Kyösti
Pennanen Artturi
Toivonen Veikko
Komulainen Martti
elokuuhun 1996 asti
Teräväinen Pekka
9.11.1996 alkaen
Ruokonen Tuula
Lepola Sakari
Jokinen Eila
Ahonen Päivi
Komi Nils
Wikholm Hans
Pitkänen Raija
Puura Heli
Haverinen Pekka

Yleisvarajäsenet

Kesseli Pentti
Kivistö mauri
Immonen Seppo
Metsänen Markku
Vikström Raimo
Vuorenmaa Erkki
Puuska Marja
Kervinen Veijo
Saarinen Viljo
Ahonen Pertti
Mäenpää Irmeli
Normen Riitta
Hyytiäinen Ilari
Löhman Jorma
Erkkola Jouko
Kortekangas Kaija
Paananen Tapio
Korhonen Sulo

Liitto
Kiinteistöliitto
Postiliitto
ATH
Postiliitto
Rakennusliitto
HRHL
Liikeala
Paperiliitto
KTV
Kirjaliitto
Metalliliitto
Metalliliitto
Paperiliitto
Tekeri
SM-U

SM-U

Teva
Puu- ja erityis.
VTY
KTV
Liikeala
Sähköliitto
SEL
Kemianliitto
Puu- ja erityis.

VTY
Rakennusliitto
KTV
SEL
Muusikkoliitto
Metalliliitto
Liikeala
Puu- ja erityis.
Paperiliitto
VTY
HRHL
AKT
Sähköliitto
Metalliliitto
SSSL
Liikeala
Kemianliitto
Kemianliitto

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

Saikkonen Kaarina	VTY
Sandelin Kyösti	HRHL
Keränen Toivo	Teva
Koivunen Juhani	AKT
Hemberg Kari	Kirjaliitto
Rosten Tauno	Kiinteistöliitto
Ahonen Risto	Tekeri

TILINTARKASTAJAT

SAK:n 14. edustajakokouksen valitsemi-
na SAK:n tilintarkastajina toimivat vuoden
alkupuoliskolla HTM Tapio Luoma Tilintar-
kastusrenkaasta ja HTM Matti Pirnes MP-
Tiko Oy:stä. Tilintarkastajien henkilökohtai-
sina varamiehinä toimivat HTM Kauko Hotti
Tilintarkastusrenkaasta ja HTM Timo Kaner-
va Fexima Oy:stä.

SAK:n 15. edustajakokouksen valitse-
mana SAK:n tilintarkastajana on toiminut
Tilintarkastusrengas. Päävastuullisena
SAK:n tilintarkastajana toimi revisioneuvos
Tapio Luoma, HTM

SAK:N JOHTORYHMÄ

SAK:n hallituksen asettama johtoryhmä
kokoontui ennen edustajakokousta 11 ker-
taa ja sen jälkeen uudessa kokoonpanossa
organisaation uudistuksen jälkeen yhteensä
15 kertaa. SAK:n sääntöjen mukaisesti joh-
toryhmä valmisti asioita SAK:n hallituksen
kokoukselle ja käsitteli SAK:n sisäiseen
toimintaan mm. henkilöstöön liittyviä asioita.

Edustajakokouksen jälkeen johtoryhmän
jäseninä toimivat: puheenjohtaja Lauri Iha-
lainen, hallituksen varapuheenjohtaja Pekka
Ahmavaara, johtaja Tuulikki Kannisto ja
osastopäälliköt: Mikko Paiho, Kirsti Palanko-
Laaka, Pertti Parmanne ja Eero Heinäluo-
ma. Johtoryhmän työskentelyyn osallistuivat
henkilöstön edustajina luottamusmiehet
Christer Björkstrand ja Oili Martimo-
Andersson.

Työvaliokunta

Hallituksen välittömänä apuelimenä toi-
miva työvaliokunta kokoontui 13 kertaa
valmistelemaan edunvalvonta- ja toiminta-
poliittisia asioita.

Varsinaiset jäsenet Liitto

Lauri Ihalainen, pj.	SAK
Pekka Ahmavaara, vpj.	SAK
Eija Lehto-Kannisto	KTV
Per-Erik Lundh	Metalliliitto
Maj-Len Remahl	Liikeala
Pekka Hynönen	Rakennusliitto
Raimo Rannisto	VTY
Heikki Peltonen	Puu- ja erityis.
Jarmo Lähteenmäki	Paperiliitto
Kauko Lehikoinen	AKT
Ritva Savtschenko	SEL

Varajäsenet

Tuulikki Kannisto	SAK
Pekka Rautaporrass	KTV
Jouni Riskilä	KTV
Seppo Salisma	Sähkö
Jorma Kallio	HRHL
Erik Lindfors	Metalli
Pertti Ahonen	VTY
Pentti Levo	Kirja
Timo Vallittu	Kemia
Juhani Heino	Posti
Jarmo Koski	Liikeala

Muut hallituksen asettamat valiokunnat

Viestintävaliokunta
Järjestövaliokunta
Nuorisovaliokunta
Ruotsinkielinen sihteeristö
Koulutusvaliokunta
Työelämän kehittämisen valiokunta
Oikeudellinen valiokunta
Tasa-arvovaliokunta
Eurooppa-valiokunta
Sosiaalivaliokunta
Talousvaliokunta
Henkilöstövaliokunta
Ammattiyhdistysarkiston johtokunta

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

SAK:n hallituksen asettamat neuvottelukunnat

- SAK:n valtion neuvottelukunta
- Kuljetusalan toimialaneuvottelukunta
- Kunta-alan neuvottelukunta
- Palvelualojen neuvottelukunta
- Teollisuusalojen neuvottelukunta

Yt-neuvottelukunta

Yt-neuvottelukuntaan kuuluivat vuonna 1996 työnantajan (3) edustajina Lauri Ihalainen (Marjaana Valkonen), Tuulikki Kannisto (Aarno Aitamurto) ja Mikko Paiho (Anneli Roine) ja henkilöstön (4) edustajina Christer Björkstrand (Eine Mikkonen), Jorma Rusanen (Ari Myllyviita), Oili Martimo-Andersson (Eva Fager) ja Eeva Juntunen (Vuokko Lähteenmäki). Työsuojeluvaltuutella oli oikeus osallistua kokouksiin. Neuvottelukunnan puheenjohtaja toimi Christer Björkstrand ja sihteerinä Ritva Virolainen.

Yt-neuvottelukunta kokoontui toimikaudellaan kerran käsittelemään eläkeohjesääntöä.

Työpaikkatoimikunta

SAK:n henkilökunnan keskuudestaan valitsema työpaikkatoimikunta järjesti monipuolista kulttuuri- ja liikuntatoimintaa henkilökunnalle ja heidän perheenjäsenilleen. Toimikuntaa avustivat ansiokkaasti toimikunnan nimeämä liikunta- ja kulttuuriryhmä, solidaarisuussihteerit Terttu Laitala ja työpaikkakirjaston hoitajat. Työpaikkatoimikuntaan kuuluivat vuonna 1996 seuraavat henkilöt: Ulla Vettenranta puheenjohtaja, Leila Hartonen varapuheenjohtaja, Pirjo Vainio taloudenhoitaja, Heli Härkönen sihteerit, Sari Aalto-Matturi, Tarja Kaukovaara, Paula Kivivuori-Meri, Astrid Nikula, Toivo Pudas, Teemu Salmi 30.6. asti, Jaana Sepänen. Lisäksi kokouksiin kutsuttiin luottamusmiehet, varaluottamusmiehet, työsuojeluvaltuutetut ja yt-neuvottelukunnan jäsenet.

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS
1996

**JÄSENLIITTOJEN JÄSENISTÖN JAKAUMA JA JÄSENTILASTO
31.12.1996**

LIITTO	MIEHIÄ	NAISIA	1996	1995	MUUTOS
Auto- ja Konekaupan Toimihenkilöliitto ATH ry	2 988	1 814	4 802	4 930	-128
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry	44 092	3 886	47 978	47 793	185
Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liitto HRHL ry	8 731	43 773	52 504	53 133	-629
Ilmailualan Unioni ry	2 721	745	3 466	3 335	131
Kaupalanalan Esimiesliitto ry (vain PAU:n jäs.)	1 913	2 512	4 425	4 062	363
Kemianliitto ry	20 051	14 475	34 526	35 324	-798
Kiinteistötyöntekijäin Liitto ry	5 018	8 740	13 758	12 839	919
Kuntalan ammattiliitto ry	69 600	162 400	232 000	226 300	5 700
Liikealan ammattiliitto ry	25 160	106 866	132 026	133 363	-1 337
Metallityöväen Liitto ry	127 916	33 147	161 063	157 358	3 705
Paperiliitto ry	37 582	12 381	49 963	49 658	305
Postiliitto ry	15 303	10 287	25 590	25 916	-326
Puu- ja erityisalojen Liitto ry	41 509	11 813	53 322	55 072	-1 750
Rakennusliitto ry	80 221	4 083	84 304	86 690	-2 386
Suomen Elintarviketyöläisten Liitto ry	17 834	25 204	43 038	42 648	390
Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto ry	14 051	15 948	29 999	30 725	-726
Suomen Merimies-Unioni ry	5 408	4 113	9 521	9 645	-124
Suomen Muusikkojen Liitto ry	2 469	722	3 191	3 191	0
Suomen Sos.Dem.Sanomalehtimiesliitto SSSL ry	243	80	323	310	13
Sähköalojen ammattiliitto ry	27 697	1 332	29 029	29 820	-791
Teknisten ja Erikoisammattien Liitto ry	5 886	7 396	13 282	13 245	37
Tekstiili- ja Vaatetustyöväen Liitto Teva ry	2 678	18 064	20 742	21 036	-294
Valtion ja erityispalvelujen liitto VAL ry	2 750	2 750	5 500		
Valtion Yhteisjärjestö VTY ry	34 783	18 574	53 357	61 553	-8 196
Veturimiesten Liitto ry	3 171	0	3 171	3 210	-39
Yleinen Lehtimiesliitto ry	115	65	180	190	-10
YHTEENSÄ	596 719	511 170	1 111 060	1 111 346	-3 457

VTY:ÖÖN KUULUVAT JÄSENET (sisältyvät yllä oleviin VTY:n lukuihin)

Kunta-alan ammattiliitto KTV ry	2 000	Rautatieläisten Liitto ry	17 908
Metallityöväen Liitto ry	600	Tullimiesliitto ry	1 456
Suomen Merimies-Unioni ry	85	Valtion Ammattiliitto VTY ry	28 940
Merivartioliitto ry	513	Vankilavirkailijain Liitto ry	1 855

VTY:öön kuuluvat jäsenet yhteensä 53 357

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

JÄSENYYYDET JA OSAKKUUDET

Yhdistykset

- Allianssi ry
- Lomaliitto ry
- Palkansaajalehdet - Löntagartidningarna Pale ry
- Perhelomat ry
- Pohjola-Norden ry
- Solaris-Lomat ry
- Suomalaisetn työn liitto ry
- Suomen Ammattiliittojen Lomajärjestö SAL ry
- Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK ry
- Suomen Ammattitaito-Skill Finland ry
- Suomen Mielenterveysseura ry
- Suomen Pakolaisapu ry
- Suomen YK-liitto ry
- Tietotekniikan Liitto ry
- Taksvärkki ry
- Tuottavuuskeskus ry
- Työterveyden Edistämisyhdistys ry
- Työväen Keskusmuseoyhdistys ry
- Työväen Sivistysliitto ry
- Palkansaajien Tutkimuslaitoksen Kannatusyhdistys ry
- Työväenperinne ry
- YK:n aseidenriisuntaviikko

Säätiöt

- Ammattienedistämislaitoksen Säätiö rs
- Asuntosäätiö rs
- Kansan Sivistysrahaston Säätiö rs
- Kuntoutustoiminnan Tutkimussäätiö rs
- SAK:n koulutussäätiö rs

Osakeyhtiöt

- Asumisoikeus Oy
- Itäkeskuksen Huipputoimistot Oy
- Järjestöpalvelut Oy
- Suomen Viestintärahoitus Oy
- Työväen Akatemian Kannatusosakeyhtiö
- Kantava Oy

Kiinteistöyhtiöt

- Hakaniemen Merikiinteistö Oy
- Ki-Oy Itäkeskuksen Maamerkki

- Ki-Oy Laurinkatu 41, Lohja
- Ki-Oy Pajalantie 19, Järvenpää
- Ki-Oy Sarviniitynkatu 4, Kerava
- Ki-Oy Otsonkulma
- Ki-Oy Tuunaantupa

Osuuskunnat

- Osuuskunta Suomen Messut
- Osuuskunta Tradeka-yhtymä
- Kaunispään Huolto-osuuskunta
- Osuusliike Elanto
- Osuuskunta WO

Kansainväliset ammatilliset järjestöt

- Euroopan ammatillinen yhteisjärjestö EAY
- Pohjolan ammatillinen yhteisjärjestö PAY
- OECD:n ay-liikkeen neuvoa-antava komitea TUAC
- Vapaiden ammattiyhdistysten kansainvälinen liitto VAKL

ANNETUT LAUSUNNOT

Kansainvälinen osasto

1.11.1996

Työministeriö

Komission tiedonanto sosiaalisen vuoropuhelun kehityksestä yhteisön tasolla; Suomen hallituksen kommentit

(15.11.1996)

7.11.1996

Työministeriö

EY:n komission työohjelma 1997

(13.11.1996)

Kokonaistoimintojen johto

21.10.1996

Työministeriö

Lausunto vihreästä kirjasta: Living and Working in the Information Society; People First

(12.11.1996)

Oikeuspoliittinen yksikkö

22.1.1996

Oikeusministeriö

Perustuslaki 2000-työryhmän mietintö (19.4.1996)

13.2.1996

Oikeusministeriö

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

Lausunto surmatun henkilön omaisten oikeutta vahingonkorvaukseen koskevasta työryhmän mietinnöstä
7.11.1995.(Epävirallinen lausuntopyyntö)
(13.2.1996)

15.3.1996

Työneuvosto
Vuosilomalain soveltaminen, Pohjois-Karjalan lääninhallitus
(27.3.1996)

25.3.1996

Työministeriö
ILO:n vuosiraportti 1996 sopimusten 16, 53, 73, 87, 100, 134, 140, 145, 158 ja 163 osalta; II erä
(6.8.1996)

25.3.1996

Työministeriö
ILO:n vuosiraportti 1996 sopimusten 13, 19, 29, 62, 118, 122, 128, 129, 138, 139, 152 ja 173 osalta
(31.5.1996)

3.5.1996

Ulkoasiainministeriö
Euroopan sosiaalinen peruskirja, toinen raportti
(27.6.1996)

1.7.1996

Kauppa- ja teollisuusministeriö
SAK:n lausunto yritystukilakitoimikunnan mietinnöstä
(15.8.1996)

Palkansaajakeskusjärjestöt

22.1.1996

Työministeriö
Contract labour; lausuntopyyntö
(International Labour Conference 85th session 1997 Report IV: Contract Labour)
(15.4.1996)

Sosiaalipoliittinen yksikkö

30.1.1996

Sosiaali- ja terveysministeriö
Tapaturma- ja liikennevakuutuslainsäädännön korvausperiaatteet kunnalliseen terveydenhuoltoon nähden sekä tarpeet ja mahdollisuudet siirtyä täyteen tai osittaiseen kustannusvastuuseen
(26.2.1996)

12.3.1996

Sosiaali- ja terveysministeriö
Euroopan yhteisöjen komission ehdotus neuvoston asetukseksi sosiaalivakuutusjärjestelmien soveltamisesta annetun asetuksen (ETY) n:o 1408/71 ja asetuksen 574/72 muuttamisesta
(12.3.1996)

18.3.1996

Sosiaali- ja terveysministeriö
Luonnos hallituksen esitykseksi työeläkela-
kien muuttamisesta viimeisen laitoksen pe-
riaatteen toteuttamiseksi
(20.5.1996)

22.3.1996

Työministeriö
Työturvallisuuslain 24 §:n muutosehdotus
(28.3.1996)

26.3.1996

Kauppa- ja teollisuusministeriö
Sähköturvallisuussäädökset
(25.4.1996)

9.2.1996

Sosiaali- ja terveysministeriö
Vajaakuntoisten henkilöiden ammatillista kuntoutusta ja työllistymistä koskeva kansallinen toimintaohjelma
(29.4.1996)

7.5.1996

Sosiaali- ja terveysministeriö
Vakuutusturvan takuujärjestelmätyöryhmän loppumuistio
(11.6.1996)

17.6.1996

Sisäasiainministeriö
Lausunto Aluehallinto 2000-hankkeen ehdotuksista
(28.6.1996)

19.6.1996

Sosiaali- ja terveysministeriö
Ehdotus vuosia 1997 - 2000 koskevaksi valtakunnalliseksi suunnitelmaksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä
(19.7.1996)

26.7.1996

Sosiaali- ja terveysministeriö
Aikuisväestön hammashuoltotyöryhmän muistio
(14.8.1996)

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS
1996

Talous- ja Henkilöstöosasto

20.5.1996

Kauppa- ja teollisuusministeriö
Lausunto kirjanpitolain uudistamistyöryhmä
1995:n raportin kirjanpitolakia koskevista
muutosesityksistä
(6.6.1996)

Talouspoliittinen yksikkö

I.1.1996

Opetusministeriö
Lausunto selvityksestä, joka koskee am-
mattikasvatustahallinnon koulutuskeskuksen
ja Heinolan kurssikeskuksen aseman järjes-
tämistä
(29.1.1996)

4.1.1996

Kuluttaja-asiamies
Kuluttaja-asiamiehen toiminta 1995
(29.1.1996)
26.1.1996

Maa- ja metsätalousministeriö
Toimiva maaseutu, maaseutuohjelma
(8.3.1996)

II.4.1996

Työministeriö
Työryhmäraportit Arvioita EU:n sisämarkki-
noiden ja EMU:n kolmannen vaiheen vaikeu-
tuksista Suomen työmarkkinoihin sekä Työ-
voima 2010 - integroitava Eurooppa ja
Suomen työllisyysnäköymät
(30.5.1996)

28.2.1996

Työministeriö
Statistics of income from employment ILO:n
kirje 19.2.96 ST 27-1
(28.3.1996)

12.4.1996

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta; veroja-
osto
Lausuntopyyntö HE 215 tuloverolain muut-
taminen - Henkilöstörahasuodasta saadun tu-
lon verotus
(21.2.1996)

18.4.1996

Opetusministeriö
Lausunto koulutuksen lainsäädännön koko-
naisuudistusta koskevasta komiteamietin-
nöstä
(6.6.1996) ^s

10.6.1996

Valtiovarainministeriö
Pienyritysten verotuksen uudistamistyöryh-
män muistio (1996:7)
(20.6.1996)

15.7.1996

Verohallitus
Lausuntopyyntö luonnoksesta sivullisen
yleisestä tiedonantovelvollisuudesta
(14.8.1996)

Työympäristöosasto

9.8.1996

Kauppa- ja teollisuusministeriö
Lausunto räjähdeasetuksen muuttamisesta
(5.9.1996)

28.5.1996

Ulkoasiainministeriö
Lausunto Uudistetun Euroopan sosiaalisen
peruskirjan hyväksymisestä
(3.12.1996)

12.6.1996

Ulkoasiainministeriö
YK:n naisten syrjinnän poistamista koskeva
yleissopimus; Suomen 3. raportti
(26.9.1996)

19.7.1996

Työministeriö
Kommenttipyyntö Euroopan sosiaalisen
peruskirjan Suomen 2. määräaikaisraportis-
ta
(21.8.1996)

26.8.1996

Suomen kestävän kehityksen -toimikunta
Vastaus lausuntopyyntöön Suomen CSD:lle
1994-1996 tekemien maaraorttien yhteen-
vedon tarkistaminen
(24.10.1996)

13.9.1996

Työministeriö
Lausunto työsuhteasioiden palvelupuhelin-
kokeilusta
(20.9.1996)

18.9.1996

Työministeriö
Työsuojelulainsäädäntö
(31.10.1996)

27.9.1996

Eduskunta; Sosiaali- ja terveysvaliokunta

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

Kansanterveyskertomus 1996, työpaikka-
ruokailu (K6/1996 vp)
(3.10.1996)

15.10.1996

Työministeriö

ILO:n 83.kansainvälisen työkonferenssin
hyväksymät yleissopimus ja suositus, jotka
koskevat kotityötä

(3.12.1996)

21.5.1996

Ulkoasiainministeriö

EN; Euroopan sosiaalinen peruskirja; Suo-
men 2. määräaikaisraportti;

lausuntopyyntö

(3.12.1996)

23.10.1996

Työministeriö

ILO:n suositus nro 168, joka koskee amma-
tillista koulutusta ja työllistämistä

(29.11.1996)

3.12.1996

Työministeriö

ILO:n 83. kansainvälisen työkonferenssin
hyväksymä kotityötä koskeva yleissopimus
nro 177

(3.12.1996)

Yhteiskuntapoliittinen osasto

10.10.1996

Valtiovarainministeriö

Laki indeksiehdon käytön rajoittamisesta.

(17.10.1996)

19.6.1996

Sosiaali- ja terveysministeriö; Vakuutus-
osasto

Barber-työryhmän loppumuistio: naisten ja
miesten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen
toteuttaminen ammatillisissa sosiaaliturvajär-
jestelmissä

(15.8.1996)

26.6.1996

Sisäasiainministeriö

Kaupungit kasvun luojina

(22.8.1996)

2.7.1996

Tilastokeskus

Lausuntopyyntö uudistettavasta ammatti-
luokituksesta

(22.8.1996)

8.7.1996

Työministeriö

Yötyön erityiset vaikutukset ja vaarat

(23.8.1996)

8.7.1996

Työministeriö

Nuorten työtä koskevien säännöksiä
muuttaminen

(23.8.1996)

26.8.1996

Työministeriö

Toimenpiteet pitkäaikaistyöttömyyden vä-
hentämiseksi

(19.9.1996)

5.9.1996

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausunto hallituksen esitysluonnokseen,
joka koskee eläkelaitosten konkurssiyhteis-
vastuuta ja TEL-vakuuttamisvelvollisuuden
laiminlyömisestä aiheutuvien kustannusten
määräämistä ja perimistä

(20.9.1996)

4.10.1996

Verohallitus

Lausuntopyyntö luonnokseksi verohallituksen
päätökseksi matkakuluvähennyksen mää-
räämistä vuodelta 1996 toimitettavassa vero-
tuksessa

(21.10.1996)

29.10.1996

Sosiaali- ja terveysministeriö

Luonnos eräiden työeläkelainsäädäntöä
koskevien lakien muuttamisesta

(29.10.1996)

1.11.1996

Verohallitus

Ennakkoverotuksessa vuonna 1997 käytet-
ävistä tuloista

(18.11.1996)

6.11.1996

Verohallitus

Ennakkoperinnässä ja lopullisessa verotuk-
sessa vuonna 1997 sovellettavien luontoi-
setujen raha-arvot

(19.11.1996)

21.10.1996

Sosiaali- ja terveysministeriö

Hallituksen esitys luonnoksesta eräiden
työeläkelainsäädäntöä koskevien lakien
muuttamisesta

(29.10.1996)

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

ALLMÄN ÖVERSIKT

År 1996 var året för FFC:s 15 kongress. Kongressförberedelserna var ett viktigt tyngdpunktsområde i verksamheten i början av året. Totalrevisionen av arbetstidslagen och arbetarskyddet var de viktigaste intressebevakningsuppgifterna och de sammanföll med vårens kongressförberedelser.

Den genomgripande revisionen av arbetarskyddet inleddes med trepartsförhandlingar, men arbetsgivarpartens nedskärningskrav, som var större än i inkomstavtalet, drev snart nog förhandlingarna in i en återvändsgränd. FFC fortsatte förhandlingarna med regeringen, men kunde inte godkänna de övermåttan stora neddragningsbeslut som regeringen fattade i april i strid med inkomstavtalet. För att upprätta respekt för inkomstavtalet inlämnade FFC och FTFC strejkvarsel, som innebar ett ultimativt krav på ändring av regeringens beslut. Ställd inför strejkhot inkom regeringen med ett nytt förslag till totalrevision av arbetarskyddet. Detta överensstämde inte helt med FFC:s mål, men att finansieringen av arbetarskyddet ändrades och ett utbildningsförsäkringssystem skapades gjorde det möjligt att godkänna förslaget.

En total revision av arbetstidslagen blev äntligen godkänd sommaren 1996. Största delen av de separata arbetstidslagarna förenades då i en och samma lag. En särskild lag kvarstod för sjömännen. Lokalt avtalande om arbetstiderna avgjordes enligt FFC:s utgångspunkter. I lagen beaktas också kraven i Europagemenskapernas arbetstidsdirektiv, men i den nationella tillämpningen av direktivet försvagades det tidigare arbetsskyddet beträffande dygnsvilan på ett sätt som FFC inte kunde godkänna.

Ett betydande initiativ i intressebevakningen var också förbättringar för dem som arbetar i kortvariga eller på annat sätt atypiska anställningar. Ihärdigt arbete under flera år ledde till resultat på hösten då arbetsmarknadsorganisationerna och APL-bolagen nådde ett avtal om en reform innefattande

pensionsförsäkring för arbetstagare i anställningar kortare än en månad, detta som en del av en större omläggning av APL-systemet. Samtidigt startade arbetet på att ändra lagarna rörande atypiskt arbete.

I diskussionen om arbetslivet dryftades också arbetsdelning och arbetstidsförkortning, äldre anställdas ställning och deras belastning i arbetet samt småföretagens arbetsvillkor.

I FFC:s verksamhetsmiljö inträffade inga betydande förändringar under verksamhetsåret. Europaparlaments- och kommunalvalen i oktober förmådde inte entusiasmera röstarna och röstningsaktiviteten var låg, vilket minskade arbetarpartiernas understöd. Valresultatet återspeglade sig också i den bredbasiga regeringens arbete och väckte dessutom oro i riksdagen, vilket försvårade lagstiftningsarbetet under slutet av året.

Efter den utdragna depressionen utvecklades de viktigaste nyckeltalen i den finländska samhällsekonomin gynnsamt. Mot slutet av året började den ekonomiska verksamheten i landet återhämta sig, men trots produktions- och sysselsättningsstillväxten minskade arbetslösheten bara helt lite. Visserligen upphörde antalet långtidsarbetslösa att växa, men det var långt kvar till målet att halvera arbetslösheten.

Debatten om den ekonomiska monetära unionen EMU och bedömningen av konsekvenserna för vår ekonomi och arbetsmarknad av finländskt EMU-medlemskap resp. utanförskap blev livligare i slutet av året. FFC deltog i diskussionen. Dess krav på EMU, såsom respekt för kollektivavtalens allmänt bindande kraft och inrättande av buffertfonder, fick förtjänt uppmärksamhet i medierna.

FFC:s 15 kongress förlöpte i uppbyggande anda. Kongressen underströk särskilt vikten av sysselsättningsfrågorna och drog upp riktlinjerna för centralorganisationens verksamhet under de fem närmaste åren. Ett samhälle som bygger på löntagarnas yrkesskicklighet, avtal mellan parterna och

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

upprätthållande av de nordiska välfärdstjänsterna är fortfarande FFC:s mål. FFC:s organisation lades om efter kongressen så att det ska bli möjligt att genomföra de femårsmål som kongressen uppställde och fungera enligt tidens krav.

SVENSKSPRÅKIGA SEKRETARIATET

Verksamheten på svenska var fortfarande en integrerande del av det FFC-anslutna fackets organisationsverksamhet. Huvuduppgiften vara att skapa en så bra och jämbördig miljö som möjligt för de svenska medlemmarna både i intressebevakningen, organisationslivet och verksamheten i samhället.

Sekretariatet anordnade informationsmöten och kurser och understödde Kiljava-institutets svenskspråkiga kursverksamhet genom att värva deltagare. FFC:s viktigaste information översattes till svenska. För personalen på FFC och dess medlemsförbund anordnades en språkkurs för att medlemmarna ska få ännu bättre service på sitt eget språk.

I början av förra kongressperioden ställde sig sekretariatet målet att besöka alla svenska yrkesskolor i landet. Målet uppnåddes våren 1996. Besöken i skolorna visade sig nödvändiga, för efter dem inträffade en betydande ökning av kontakterna i olika frågor med både centralorganisationen och förbunden.

LÖNTAGAREN

Löntagaren utkom med sin 26:e årgång under 1996. Tidningens sammansatta uppdrag är att vara det finlandssvenska fackföreningsfolkets språkrör och organ för FFC. Löntagaren är således satt att fungera som en förenande länk och ett diskussionsforum för de svenskspråkiga medlemmarna i facket, att ge uttryck för fackets hållning i samhällsdebatten och att vara en informationskanal mellan medlemmarna och fackets ledning.

Uppdraget kräver en mångsidig bevakning av aktuella samhällsskeenden med särskild inriktning på arbetsmarknad och arbetsliv. Bevakningen av den nordiska arbetsmarknaden är ett specialgebit. Den internationella fackliga bevakningen är också viktig. Löntagaren är en alternativ röst i den finlandssvenska samhällsdebatten. Kulturlivet i Svenskfinland kan tidningen bevaka utan sidoblickar.

Under 1996 fortsatte Löntagaren specialbevakningen av EU-frågan genom en skild bilaga, EU-fakta. Bilagan utgavs två gånger, i april och september, som tidigare i samarbete med fackcentralerna FTFC och AKAVA samt flera av deras medlemsförbund. EU-fakta hade en upplaga på sammanlagt 50 000 ex. och spriddes förutom till de medverkande förbundens svenska medlemmar också till bl.a. gymnasier och mellanstadieskolor i Svenskfinland.

Fackets kamp för bevarandet av arbetslöshetsskyddet var ett centralt tema i tidningen under vårperioden fram till strejkhöjden och uppgörelsen mellan regeringen och parterna i medlet av maj. Under strejkhöjden utgavs ett extranummer. Vårperiodens utgåvor upptogs i övrigt av bevakningen av FFC:s, KAT:s och Metalls kongresser. Under FFC-kongressen publicerade Löntagaren och Palkkatyöläinen ett gemensamt kongressextra.

Under höstperioden behandlades några specialteman; marketiseringen av handeln, arbetsdelning och framtiden ur personligt perspektiv. I ett temanummer granskades situationen inom byggsbranschen.

Finlandssvenskt arbetsliv uppmärksammades regelbundet i reportage från olika arbetsplatser. Förbundsbevakningen var som tidigare år ordnad på ett eget uppslag: Det händer i förbunden. Kulturbevakningen omfattade recensioner av finlandssvenska böcker och teaterföreställningar, en filmkrönika och anmälan av utställningar.

Löntagarens totala volym 1996 bestod av 24 nummer med i medeltal 18,6 sidor. Det

SAK:N TOIMINTAKERTOMUS 1996

är en ökning med 1,6 sida från året innan. Upplagan hölls hela året oförändrat vid 21 200 ex. Kommunal var största beställare med 7 700 ex, följt av Metall med 4 200 ex. och Kemifacket 1 400 ex. över tusen bes-

tällningar hade också Bil & Transport och Byggnads.

Löntagarens presenterades vid den finlandssvenska tidskriftsmässan på Svenska Teatern i oktober och deltog i katalogen över finlandssvenska tidskrifter.